

**VISZNEKI ÓVODA ÉS KONYHA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

2024.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Viszneki Óvoda és Konyha
3293 Visznek Szabadság út 93.

2024.

*„A nevelés egyet jelent azzal, hogy segítsünk a gyermeknek valóra váltani lehetőségeit.”
„Keresem a gyermek titkát, és kérdezem: Hogyan segíthetnék abban, hogy ÖNMAGA lehessen?”
(Janus Korczak)*

*„Kezdeményezni, azután hagyni, hogy a gyermek szabadon
kibontakoztathassa képességeit. Ez a pedagógus feladata.
(Maria Montessori)*

Tartalom

1.	A VISZNEKI ÓVODA ÉS KONYHA ADATAI	5
	1.1 Törvényi háttér	7
	Alaptörvény	7
	Törvények.....	7
	Rendeletek.....	7
2.	BEVEZETÉS	8
	2.1 Óvodánk bemutatása, helyzetelemzés.....	8
3.	GYERMEKKÉP	10
4.	ÓVODAKÉP	10
	4.2 Célok, alapelvek, feladatok	11
	4.3 Jövőkép, elvek, célkitűzések a nevelőtestület által	12
	4.4 Értékeink:	13
5.	KÜLDETÉSNYILATKOZAT	14
6.	AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	15
	6.1 Személyi feltételek.....	15
	6.2 Tárgyi feltételek	15
7.	AZ ÓVODAI ÉLET SZERVEZÉSE	17
	7.1 Az óvodai nevelés dokumentálása	18
	A csoport haladásának értékelése	19
	7.2 Hetirend.....	21
	7.3 Napirend.....	22
	7.4 Óvodánk hagyományai, ünnepei, egyéb rendezvényei	22
8.	KAPCSOLATRENDSZER	24
	8.1 Óvoda – család	25
	Az együttműködés elemei:	26
	8.2 Óvoda- Iskola	27
	8.3 Óvoda- Fenntartó	28
	8.3 Óvoda- Közművelődési Intézmények.....	28
	8.4 Óvoda – Egészségügyi szervek (gyermekorvosok, fogorvosok, védőnők, NÉBIH dolgozói)	28
	8.5 Pedagógiai Szakszolgálat.....	29
	8.6 Óvoda- Egyház.....	30
	8.7 Margaréta nyugdíjas klub.....	30
9.	AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	30
	9.1 Az óvodai nevelés általános feladatai	30
	9.1.1 Egészségnevelési elveink:	30
	9.2 Az egészséges életmód alakítása- egészségfejlesztési program.....	30
	9.3 Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	34
	9.4 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés.....	42
10.	AZ ÓVODAI TEVÉKENYSÉG FORMÁI	45
	10.1 Játék	46

10.2 Verselés, mesélés.....	49
10.3 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	51
10.4 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	53
10.5 Külső világ tevékeny megismerése	56
10.5.1 Környezeti nevelési elveink	56
10.6 Mozgás.....	62
10.7 Munka jellegű tevékenységek	66
10.8 A tevékenységekben megvalósuló tanulás	68
11.ÓVODÁNK SAJÁTOS FELADATAI.....	70
11.1 Gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységeink	70
11.2 Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek.....	73
11.3 Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek.....	76
11.4 Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése, fejlesztése.....	77
11.6 A tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek ellátása.....	79
12. A GYERMEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK	80
12.1 A gyermek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések célja	80
13. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK	83
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	86
NEVELŐTESTÜLETI HATÁROZAT	87
FELHASZNÁLT IRODALOM:.....	88

1. A VISZNEKI ÓVODA ÉS KONYHA ADATAI

A Viszneki Óvoda és Konyha működését, mint felügyeleti szerv, Visznek Községi Önkormányzat Képviselőtestülete a VK:951-1/2023 okiratszámú módosító okirattal végrehajtott módosítása szerint a 2024. január 01. napjától alkalmazandó Alapító Okirat határozza meg. Az intézmény fenntartója, Visznek Községi Önkormányzat.

Neve:	Viszneki Óvoda és Konyha
Címe:	3293 Visznek, Szabadság út 93.
Telefon:	06/37/329- 261
E- mail címe:	visznekiovoda@freemail.hu
Az intézmény igazgatója:	Jakus- Deme Dóra
Fenntartója:	Visznek Községi Önkormányzat
Címe:	3293 Visznek, Szabadság út 63.
Férőhelyek száma:	50 fő
Az intézmény típusa:	Óvoda
Az intézmény működési területe:	Visznek Község közigazgatási területe
Az intézmény közfeladatai:	Államháztartási szakágazat szerinti besorolás: 851020 Óvodai nevelés
	Kormányzati funkció szerint:
	091110 Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
	091120 Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai
	091140 Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
	096015 Gyermekekétkeztetés köznevelési intézményben
	096025 Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben
	104037 Intézményen kívüli gyermekétkeztetés
	107051 Szociális étkeztetés szociális konyhán

Pedagógiai Program
szakértői véleményezése és a javaslatok

VISZNEKI ÓVODA ÉS KONYHA

Pedagógiai Programja

OM azonosító: 202614

Megbízó

Viszneki Óvoda és Konyha vezetője

Megbízott

Petőné Vígh Katalin
tanügyigazgatási-szakértő

A Viszneki Óvoda és Konyha a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. tv. 4. § a) „óvodai nevelés”, pontban meghatározott alapfeladatokat ellátó köznevelési intézmény.

- a) „óvodai nevelés”: Az óvodai nevelés a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. tv. 8. § (1) bekezdése alapján a gyermekek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézményegység tagintézményekben folyik, ahová felvehető az a gyermek is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermekek óvodai felvételi kérelme teljesíthető.

1.1 Törvényi háttér

Alaptörvény

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

Törvények

2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről

1997. tv. XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény

15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük

1997. XXXI. törvény A gyermekek védelméről 1992. Egyezmény a gyermekek jogairól Egyesült Nemzetek UNICEF

26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról

275/2019. (XI. 21.) Korm. rendelet az óvodába járással és tankötelezettséggel kapcsolat

Rendelet

363/2012. (XII.17.) számú Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról

229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény végrehajtásáról

2012. évi CXXIV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló törvény módosításáról

20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

15/2013. (II. 26.) EMMI-rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről

277/1997. (XII.22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről

137/2018 (VII.25.) Korm.rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012

(XII.17.) Korm.rendelet módosításáról.

15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük

2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról (Eb. tv)

401/2023. (VIII.30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról

Viszneki Óvoda és Konyha Alapító Okirata

Az óvoda alapításának éve: 1969.

2. BEVEZETÉS

2.1 Óvodánk bemutatása, helyzetelemzés

Visznek Község Heves Vármegye déli részén fekszik, a Gyöngyös- patak jobb partján. Gyöngyöstől 22 km- re délkeletre, a Mátra által északról védett sík területen.

A közelben több nagyobb város- Gyöngyös, Hatvan, Jászberény, Heves- szomszédságában Jászárokszállás található, melyek üzeimben számos munkahely várja az itt élőket. Helyben kevés a munkalehetőség, mezőgazdasági munkát folytatnak, néhányuk munkanélküli vagy közmunkaprogramban vesz részt, illetve alkalmi munkavállaló. Másik közvetlen szomszédos település Tarnaörs.

Óvodánk 2013. július 1 óta ismét önálló intézményként működik. Családi házból 1969-ben építették át óvodává. Visznek község fő utcáján található, cserjés, bokros, fás növényekkel.

Két heterogén csoportos, 50 férőhelyes, nagy udvarral, az utóbbi években maximális kihasználtsággal a CSOK programnak köszönhetően. Kommunális hulladékgyűjtőből virágládát alakítottunk ki, hogy esztétikusabbá tegyük a környezetet. A legutolsó, önkormányzati 2010-es pályázati felújítás óta az óvoda belső része, a Magyar Falu Program Keretében 2020-ban az óvoda játszó udvara, 2021- ben energetikai felújítás keretében a fűtés rendszer napelemekkel, a csoportokba led világítás, valamint a

terasz tető újult meg. Az udvaron kialakításra került egy tanösvény, amelynek fejlesztése még folyamatban van. Ezzel egyidejűleg alakítottunk ki egy gyógynövényes magas ágyást, amelyet a gyerekek szívesen gondoznak. Szülő- gyermek közös munkával készített madárodúk vannak elhelyezve az udvaron lévő fákon, amelyben tavasszal költenek a madarak. Óvjuk a fészkeket. További terveink között szerepel a rovarszállók kihelyezése, távlati terveink között szerepel környezettudatos óvodaként működni.

A tornaszoba 2022- ben épült, ahová az óvodai jótékonysági bál bevételéből hat méter széles mászófal készült. Lehetőséget biztosít a gyermekek mozgásigényének kielégítésére, az egész évben folyó ovi foci edzésekre, amely a tehetségigéretnek fejlesztésének és a felzárkóztatásnak színtere. Kiváló helyszíne az SNI- s gyermekek fejlesztésének, a szertárban ahol csendes, nyugodt körülmények között a logopédiai és egyéb fejlesztésekhez hely kialakítva. Intézményünk elnyerte a Biztonságos Óvoda címet, amely kiváló lehetőséget ad arra, hogy a biztonságos közlekedés alapszabályait, a közlekedési táblák ismeretét, az út felfestések jelentését megismerjék, elsajátítsák. A 2024. évi jótékonysági rendezvény jóvoltából kresz pálya kialakítása elkezdődött, melyet szintén virágokkal teszünk kellemesebbé. A kresz táblák elkészítése további feladatunk. Az idén sikerül kitelepítenünk az ivó kutat a gyermekek számára, így is biztosítva a folyamatos folyadék ellátást. Kialakításra került újra egy domb. Jászárokszállásról és Tarnaörsről is több kisgyermek járt óvodánkba. Amennyiben az intézmény befogadóképessége engedi, időnként lehetőségünk nyílik a környező településekről gyermekeket fogadni. Jelenleg két heterogén csoporttal működik.

Falunk lakossága 2024. január 01-i statisztika szerint 1153 fő. Az elmúlt évek során sokan költöztek községünkbe. Van, akinek a jelenlegi CSOK és falusi CSOK biztosított lehetőséget ház vásárlásra.

Lehetőség nyílt az óvodai ellátás mellett Mini bölcsőde létrehozására a TOP-1.4.1-19 HE1-2019-00033 szerződés számú pályázat útján, az engedélyek jóváhagyására vár. Szintén a TOP- PLUSZ- 1.1.1- 21- HE- 2022- 00007 számú pályázatnak köszönhetően új konyha építésére kaptunk lehetőséget. Amennyiben elkészül, tervezzük a „rég” konyha helyén egy csoport kialakítására.

Fontos számunkra, hogy az itt élő családok jólétét biztosítva lehetőséget adjunk életszínvonaluk emelésére, biztonságérzetük javítására egy jó színvonalú intézmény működtetésével, ahol gyermeküket elhelyezhetik, amíg munkában vannak, ezzel segítve a kisgyermekes családok életét.

Az óvoda felelős vezetője az igazgató, akinek a munkáját az óvodapedagógusok segítik. Intézményünk személyi ellátottsága jelenleg a jogszabályi feltételeknek megfelelő. A csoportokban két óvodapedagógus valamint egy dajka dolgozik, akik elkötelezettek munkájuk iránt, a gyermekeket önmagukért, feltétel nélkül szeretik. Munkánk során arra törekszünk, hogy az óvodáskorú gyermekek fejlődéséhez megfelelő környezetet, feltételrendszert alakítsunk ki és fejlesszük azt.

Helyi óvodai nevelési programunkat az óvodai nevelés országos alapprogramjával összhangban, tiszteletben tartva és megőrizve, fejlesztve a helyi hagyományokat, eddigi nevelési gyakorlatunk innovációja alapján készítettük el.

3. GYERMEKKÉP

„Az a feladatunk, hogy a gyermekek környezetében olyan hatást fejtsünk ki, hogy egészen a gondolatokba és érzületükbe menően a jót, az igazat, a szépet és a bölcsét utánzó lényé lehessen.”

/Rudolf Steiner/

„Ha egyszer a pedagógus szereti a munkáját, akkor jó pedagógus lesz. Ha szereti tanulóit úgy, mint apja és anyja, akkor jobb pedagógus lesz annál, aki minden könyvet elolvasott, de nem szereti sem a munkáját, sem tanítványait. Ha pedig egyesíti önmagában munkájának, s tanítványainak szeretetét, akkor tökéletes pedagógus.”

/Lev Tolsztoj/

A gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak figyelembe vétele mellett, a gyermeki személyiség kibontakoztatásán keresztül, a befogadás az esélyteremtés az esélyegyenlőségek megteremtése érdekében a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztését, a különleges bánásmódot igénylő gyermekek gondozását, fejlesztését fontos feladatunknak tekintjük, ezért fejlesztési stratégiánk kimunkálásában minden gyermek számára biztosítjuk az egyenlő hozzáférést. Ebből következően gyermekközpontú, a gyermeki személyiség kibontakoztatására, az iskola-óvoda átmenet megkönnyítésére törekszünk, elősegítve a nemek társadalmi egyenlőségének megvalósítását és az ezzel kapcsolatos előítéletek lebontását, biztosítva a szabad játék kitüntetett szerepét.

Nevelésünk gyermekközpontúsága: A gyermekeket önmagukért való végtelen szeretetén, különbözőségüknek és egyéni különbözőségeiknek tiszteletén, a gyermek életkorhoz igazodó szükségleteinek ismeretén és figyelembevételén, a gyermek testi, szociális, érzelmi és értelmi fejlődésének ismeretén, valamint a fejlődési, fejlesztési területre kiterjedő figyelmen alapszik.

4. ÓVODAKÉP

Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének optimális feltételeit, az óvoda funkciói: óvó- védő, szociális, nevelő, személyiségfejlesztő funkció. Az óvoda közvetlenül segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlesztését. Az óvoda tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását. Segíti a gyermek környezettudatos magatartásának

kialakulását valamint az emberi értékek közvetítését tárgyi környezetével és tevékenységrendszerével.

- ✓ Óvodánk a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermekek óvodába lépéstől az iskola kezdésig.
- ✓ Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit, a szabad játék lehetőségét.
- ✓ Az intézménybe beíratott gyermekek számára megteremti az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes légkört.
- ✓ Funkciói: óvó- védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkciók.
- ✓ Közvetetten segíti az iskolai beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatása mellett az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.
- ✓ Óvodánk tevékenységrendszerével és tárgyi környezetével, a dolgozók személyes példájukkal segítik a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását.
- ✓ Az óvodai nevelésben alkalmazott összehangolt pedagógiai intézkedéseknek a gyermek személyiségéhez igazodnak és biztosítják minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét.
- ✓ A nemzeti etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek nevelésében támogatjuk a befogadás lehetőségét, a kisebbségi önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- ✓ Beszélő környezetével biztosítja a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartását, a gyermeki kérdések támogatását, a mindennapi anyanyelvi és értelmi nevelést és fejlesztését.

4.2 Célok, alapelvek, feladatok

Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló része, nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig, legfeljebb hétéves korig, ill. az iskolai érettség eléréséig.

Célunk:

Az óvodáskorú gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének biztosítása. Személyiségük kibontakoztatásának elősegítése az életkori, egyéni sajátosságaik, az egyenlő hozzáférés figyelembevételével a családi nevelést kiegészítve.

Feladat:

- ✓ Korrekció, differenciálás, személyiség fejlesztés.
- ✓ Tanuláshoz szükséges képességek és részképességek megalapozása.
- ✓ Tehetséggondozás és felzárkóztatás a gyermekek egyéni igényeiket, fejlődési ütemüket, életkori sajátosságait, szükségleteiket, érési folyamatukat előtérbe helyezve szervezett tevékenységekkel és játékba ágyazott ismeret átadás/elsajátítás során.

A 3-7 éves gyermek eltérő fejlődési ütemének és érési jellemzőinek szem előtt tartásával a gyermeki személyiséghez igazított pedagógiai módszerek alkalmazásával, játékos keretek között alakul:

- ✓ az egészséges sokoldalú személyiség,
- ✓ gyermekek környezettudatos szemlélete,
- ✓ a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális, értelmi érettség.

A sajátos nevelési igényű gyermekeknél érvényesülnek a gyermekeket megillető jogok, és csökkennek a sajátosságokból adódó különbségek.

A tehetséges gyermek átlag feletti speciális egyéni képességei felszínre kerülnek, fejlődnek

A hátrányos helyzetű gyermekek összehangolt integrált nevelése révén, az esélyegyenlőség növekszik, az indulási hátrányok csökkennek az iskolába való átmenet, zökkenő mentesebbé válik.

4.3. Jövőkép, elvek, célkitűzések a nevelőtestület által

Olyan környezet kialakítása, amelyben a madarak, rovarok és egyéb kis állatok harmóniában élnek a gyermekekkel, megfelelő, ideális lakóhelyet találnak óvodánk udvarán, amelyet részben saját maguk alakítanak ki, részben mesterséges módon segítjük őket (madárodú, rovar szálló, madáretető stb.). Az eddigi gyakorlatunkhoz hűen továbbra is fenntartani a fűszer- gyógynövényes, palántás magas ágyást, az óvoda udvarát minél virágosabbá alakítani. A tanösvény oly módon való tovább fejlesztése, amely lehetőséget ad a gyermekeknek további ismeretek bővítésére. Állat és növény védő azokat ismerő, gondoskodó gyermekekké válnak. Távlati terveink között szerepel zöld óvodává válás útján elindulni, amelybe szeretnénk a szülőket, családokat bevonni.

A kreszpálya tovább alakítása majd későbbiekben bővítése. Mindezek által a gyermekek olyan szintű képességeinek a fejleszthetősége, mint a térbeli tájékozódás, emlékezet, képzelet, észlelés, figyelem, problémamegoldó gondolkodás. Fontos hangsúlyozni, hogy mindenekelőtt megfigyelhető, bemutatható magatartásformákkal kell előttük járni. Tehát szükséges a bemutatás, megfigyelés, utánzás, ismétlés. Motiválni a gyermekeket arra, hogy gyalog vagy kerékpárral illetve egyéb kétkerekű közlekedési

eszközzel járjanak óvodába, ne autóval. Ennek jutalmazása, kiemelése. Ovi jogsi bevezetése.

Ének, zene, énekes játék gyermektánc tevékenységen belül a hangszerhasználat területen kívánunk tovább fejlődni, hogy a gyermekek több hangszert megismerhessenek és azokon egyszerű dallamot tudjanak játszani. Ha csak néhány gyermeknél sikerül ezt elérni már az is nagy eredmény lesz tehetségígéret gondozása szempontjából. Mindezek elsajátításában és ismeretében a gyermekek iskolai életmódhoz szükséges alapkészségei nagymértékben fejlődnek és kialakulnak. Amelyekben különös tekintettel figyelembe vesszük az egyéni fejlettségi szinteket.

4.4 Értékeink:

Számunkra nagyon fontos a környezet tevékeny megismerése által a környezettudatos nevelés. Jó eredménnyel be tudjuk vonni a szülőket pl.: madár odúk, madár házak és rovar szállók készítésébe. Amire büszkék vagyunk, a hat méter széles mászófal, amely a gyermekek szenzomotoros fejlesztésére kiválóan alkalmas és sokoldalúan használható, mert a felületén különféle információs táblák helyezhetők el, amelyek a gyermekek motiválására alkalmasak a tevékenység során. A környékünkön egyedülálló.

Célunk: a szülők bevonásával a gyermekekben elindítani, tudatosítani, éberen tartani a környezetükben élő élőlények iránti felelősség vállalást, a gondoskodás megszokását, a növények, állatok óvását. Feladatunk a szülők bevonása a környezetvédelmi nap aktív részvételébe.

A mászófalban rejlő lehetőségeket fejleszteni, kihasználni, hiszen ennek az ismeretnek az elsajátítását a nevelők folyamatosan végzik. A motivációs kártyák sokszínűsége a környezeti nevelésen át a párosítás és halmaz alakításra stb. igen sok mindent rejt magába.

Az udvarunkon ezen a nyáron kialakításra került újra egy patkó alakú domb, amely a gyermekek térlátását, egyensúlyérzékét, mozgását fejleszti, kiváló lehetőség rovarok, hüllők megfigyelésére.

Madarak és fák napja alkalmából sport nap és apa nap keretében hagyományosan községünkben akadályversenyt szervezünk. Az apa- gyermek kapcsolatára kifejezetten pozitív töltésű, hiszen velük töltenek kevesebb időt a gyermekek. Mindannyian várják ezt a napot. További célunk közé tartozik ennek a napnak a tovább fejlesztése közös népi játékokkal, barkácsolással, kertészkedéssel, verseny játékokkal. Értéknek tekintjük, hogy udvarunkon sok fa és növény található, melyek telepítése folyamatos. Sok madár, rovar, hüllő fellelhető, megfigyelhető. Tanösvényünk folyamatos alakítás alatt van, a gyerekek szívesen használják. Kialakítása idő- és költség igényes, ezért hosszabb út vezet a befejezéséig. Ezek gondozásába a gyerekek is aktívan részt vesznek. Kiemelt feladatunk a gyermekek környezettudatos nevelése.

5. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

„A gyermek világra nyitott lény. Simogatásra simogatással, a jókedvre jó kedvvel, tevékenységre tevékenységgel felel.

/Mérei Ferenc/

„A gyereknevelés és tanítás során az a legfontosabb, hogy egy gyerek mindig tudja, akkor is szeretik őt, ha nem tökéletes, és hogy ezen képes javítani. Ez olyan bizalom a felnőtt részéről, amit minden korú gyerek megérez. Hogy hisznek benne. Tévedhet és hibázhat. Nem kell tökéletesnek lennie. A világ sem az.”

/Tari Annamária/

Óvodai nevelésünk célja, hogy intézményünkben a gyermekeket a feltétel nélküli, önzetlen szeretet övezze harmonikus, sokoldalú fejlődésük elősegítése érdekében, családias, derűs légkörben. A család szeretetteljes nevelőmunkájára építünk, akiknek elsődleges joga és kötelessége a gyermek nevelése és gondozása, erre alapozva fejlesztő tevékenységeinket. Megismerjük, figyelembe vesszük a gyermekek személyiségjegyeit, életkori valamint egyéni sajátosságait. Célunk az iskolai munkához szükséges fejlettség elérése érzékenyítéssel a két intézmény között valamint az, hogy a társadalmi, társas környezet felé érdeklődő, megfelelő, szociálisan kulturált gyermekként kerüljenek iskolába és helyt állnak a folyamatosan változó világban. El tudják fogadni a másságot, toleránsakká és empatikusakká kell, hogy váljanak, biztosítani kell az esélyteremtés feltételeit. Óvodánkban nyílt napok, ünnepélyek, közös kirándulások, programok, társadalmi munkák alkalmával lehetőség nyílik az óvoda életébe való bepillantásra.

Kiemelt feladatunk a külső világ tevékeny megismerésének útján a természet a növény és állatvilág, a természet csodáinak, kincseinek megismerése, megszerettetése és óvása, gondozása, tulajdonságaik felfedezése. Szintén nevelési feladataink közé tartozik az érzelmi nevelés és szocializáció, az értelmi fejlesztés és a lelki nevelés az egészséges életmód alakítása, amelyben fontos szerepet töltenek be a mozgások. „Biztonságos óvoda” lévén törekszünk a közlekedés kultúra alapjainak kialakítására és alkalmazására. A gyermekek kíváncsiságára, tudásvágyára építve igyekszünk biztosítani a gyermekek fejlődéséhez szükséges feltételeket. Alapvető feladatunk a gyermekek testi, lelki szükségleteinek kielégítése. Különböző, változatos tevékenységeken keresztül, játékon át igyekszünk a gyermekek ismereteit gyarapítani, a meglévőket kibővíteni, tökéletesíteni.

Minden gyermek számára szükségesek a nevelési, fejlesztési tartalmak, amelyek pedagógiai programunkban van meghatározva, fejlettségüket, adottságaikat figyelembe véve és alkalmazkodva differenciáltan is. Olyan biztonságot kapnak óvodásaink a mindennapokban alkalmazott szokásrendszerrel, amely támpontot nyújt és tartalmas célokat ad számukra, amelyet jól felkészült,

innovatív elhivatott pedagógusaink és segítőink közvetítenek.

„A gyermeknevelés kreatív vállalkozás. Inkább művészet, semmint tudomány.

/Bettelheim/

6. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

6.1 Személyi feltételek

Az óvoda dolgozóinak létszáma: 6 fő. A négy fő óvodapedagógus a megfelelő felsőfokú végzettséggel rendelkezik. Mindkét dajka szakképzett, tudja miért fontos a gyermekek személyiségfejlesztése.

A gyermekszerető nevelőtestületünk képes azonosulni a nevelési célokkal. Lépcsőzetes munkakezdéssel, az átfedési időt biztosítva dolgozunk. Óvodánk 50 gyermeknek adhat otthont. A részben osztott csoportokban a kettő+ kettő óvodapedagógus biztosítja, hogy a gyermekek teljes személyiségfejlesztése megvalósuljon. Két óvodapedagógus közoktatási vezető végzettséggel rendelkezik, egy angol B2 nyelvvizsgával rendelkezik, kettő megszerezte a Biztonságos óvodához szükséges végzettséget valamint a Grassroots oklevéllel rendelkezik, egy fő Diabmentor végzettséggel rendelkezik. Az óvodapedagógusok közül 3 fő pedagógus II. minősítéssel, 1 fő pedagógus I. minősítéssel rendelkezik. A konyhai dolgozók közül egy fő végzett élelmezésvezető, a szakács rendelkezik dietetikus szakács végzettséggel is.

Elvárjuk, hogy az óvónő azonosulási minta legyen óvodásai számára, a gyermekek közösségi életének irányítója, aki maga benne él gyermekek közösségében, mindig látja a következő feladatokat, tudja milyen útmutatásra, tevékenységre, bátorításra van szüksége a csoportnak és azon belül az egyes gyermekeknek. A logopédiai ellátást a Heves Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Gyöngyösi Tagintézménye (3200 Gyöngyös, Mátrai út 36. „C” épület I. emelet) által foglalkoztatott utazó gyógypedagógus, utazó gyógypedagógus munkáltatója a Klebelsberg Központ, Jászberényi Tankerületi Központ, (5100 Jászberény, Szabadság tér 16. Jászárokszállási Széchenyi István Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola 5123 Jászárokszállás, Köztársaság tér 15.- látja el.

Terveink között szerepel környezeti neveléssel kapcsolatos képzések elvégzése.

6.2 Tárgyi feltételek

Két 50 m² -es csoportszoba, közös öltöző, mosdó, fedett terasz és tágas udvar adja a gyermekek életterét. A mesterséges megvilágítás minden helyiségben ledcsöves. A falak meleg tónusúak, vidám festményekkel, lemosható lábazattal.

A bútorzat kialakítása a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő, szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelel testméreteiknek. Új, a kornak megfelelő műanyag, könnyen kezelhető

fektetőink vannak. Mindkét csoportszobában bordásfal valamint csepphinta biztosítja a gyermeket mozgásigényének kielégítését. A játékok a gyermekek igényeinek és elképzeléseinek megfelelőek. A csoportokban rajzolófal kialakított. A különféle tevékenységformákhoz (rajzolás, festés, kézimunka) szükséges eszközök rendelkezésre állnak.

A közös öltöző laminált padlóval burkolt, megfelelő természetes világítású, falai világosak, festett kedves mesefigurákkal díszített. Védettségét szélfogó biztosítja, amelyet vnyil padlóval sikerült leburkolnunk. Minden gyermek számára jellel ellátott fogasokat a befogadó létszámnak megfelelően kiegészítettük, melyre ruháikat helyezhetik. Az öltöző szekrényt és az ülő padot szintén a kényelmesebb használat, praktikusság érdekében átalakítottuk a gyermek létszámhoz igazodva. Az öltöző alapterülete kicsi, ezért a nyugodt légkör biztosítása érdekében a két csoport időben elkülönítve használja. Tálaló koci beszerzésére is sor került, amely megkönnyíti a csoportok közötti edények és ételek szállítását. Ennek megfelelően a küszöbök akadálymentesre lettek átalakítva, amely a gyermekek számára is biztonságos. Az esztétikum jegyében a régi bútorokat és beltéri ajtókat bútorfóliával felújítottuk az egész óvodai tér mellett.

A közös mosdó az öltözőből nyílik, szintén kis alapterületű. Felszereltsége megfelelő, de a WC-k folyamatos karbantartást igényelnek. A válaszfalak nemrég lettek cserélve vidám színekkel. A mosdóban papírtörölt használunk, egységes fogmosó poharunk van, a gyermekek jelével ellátva, fogkefével és fésűvel rendelkezik.

A fedett terasz a felújítás óta világosabb a felnyitható terasz ablakoknak köszönhetően, és hűvösebb a szigeteléstől. Jó lehetőséget biztosít a gyermekek mindennapi levegőzésében valamint nyáron, ha a nagy hőség engedi az étkezések is ott történnek.

Az óvoda egyéb helyiségei megfelelőek, a beteg gyermekek elkülönítése nem megoldott. A foglalkoztató helyiséget a tornaszoba szertárában alakítottuk ki, illetve használaton kívül eső időszakban a tornaszobában végzi a logopédus és a fejlesztő pedagógus a foglalkozásokat. A gyermekek számához viszonyítva az udvar megfelelő alapterületű.

Füves, betonos, fákkal, bokrokkal, játékszerekkel tagolt tér áll a gyermekek rendelkezésére, ahol biztosított számukra az együtt játszás lehetősége.

Az udvari játékelemek és kialakított kreszpálya, tanösvény változatos mozgásformákra, játéklehetőségre ösztönzi őket. A csúszdával kiegészített mászó komplexum alapvető mozgásigényük kielégítését szolgálja. A rúgós játék és az egyensúlyozó lépegető megfelelően segítik egyensúlyérzékük fejlődését. A homokozó lehetőséget ad a manuális készség fejlesztésére is. A kerékpártároló melletti rész babaházként funkcionál, amely a szerepjátékok gyakorlására alkalmas.

A magas ágyás egy részén palánták ültetésére is sor kerül, így ismerkednek a kert munkával a gyerekek. A madárodúk kifüggesztésével a gyermekek közelebbről ismerkedhetnek a madarak szokásaival, megfigyelhetik őket. A Payball játékkal, a mobil kapukkal a labdajátékok elsajátítása örömmel történik.

A tornaszoba felszereltsége még fejlesztésre vár azonban nagyon sok eszközünk van. A környéken szinte kivételes a hat méter széles mászófal, amely a szenzomotoros érzékek fejlesztésére alkalmas. A mászófal felületén különféle információs táblák helyezhetők el, amelyekkel a gyermekek motiválhatóak a napi foglalkozások alkalmával. Párosító játékokra is alkalmas. Igen sokrétű. A csepphintát különösen az egyéni fejlesztések során alkalmazzák. Különböző típusú gátak, labdák, bóják, lépegetők, karikák, billenő rács hinta, egyensúly tölcser, bújócskacső, ejtőernyő, focikapuk, kosárlabda állvány.

Mindkét csoportszobában szőnyegek, párnák, bábok, könyvek, plüssök, laptop, tv, hangszóró, vetítő vászon, diavetítő, hangszerek: egy oktávos dallamszengő, szintetizátor, triangulum, kasztanyetta, csörgő dob, dob, cintányér, citera, köcsögduda, maracas, száncszengő.

Vizuális tevékenységhez rajztáblák, kötények, gyurmák, színes ceruzák, tempera, ecset, szivacs, színes papírok, rajzlapok, ollók, forma nyomók, fonalak, cérnák, varrótü, szalagok, terméseket, magokat fadarabokat, kavicsokat gyűjtünk közös séták során vagy a gyermekek hozzák. A csoportokban az elkészült munkák rendszeresen ki vannak állítva.

A tárgyi eszközöket folyamatosan ellenőrizzük, ellenőriztetjük. Cseréljük, javításuk, pótlásuk biztosított. Fokozottan figyelünk arra, hogy a gyermekek számára biztonságos, balesetmentes legyen. Intézményünk rendelkezik minden olyan eszközzel, amely a mai korban elvárható: szakfolyóiratok, szakkönyvek, tanuláshoz szükséges eszközök, mesekönyvek, audiovizuális eszközök. Ezek fejlesztése egyrészt az évenkénti költségvetéstől függ, másrészt pályázati lehetőségektől, valamint jótékonysági rendezvény bevételeitől, amelyet az óvoda dolgozói a Szülői Szervezettel és a szülők segítségével közösen szervez, illetve társadalmi munkával.

Digitális kompetenciáink: digitális fényképezőgép, számítógép, projektor, lap top, video kamera. Mindezek alkalmasak kirándulások, séták, megfigyelések alkalmával képek készítésére, amelyeket tevékenységekhez felhasználhatunk, mint előzetes tudást, élményt. Minden óvodapedagógus rendelkezik okos telefontal, amely mindezekre alkalmas és meg van hozzá a megfelelő tudásuk.

Az óvoda épületén belül működik a gyermekek-, napközisek, a szociális-, és az alkalmazotti étkezést biztosító főzőkonyha, szintén önkormányzati fenntartásban. Az óvodánkhoz tartozik, az igazgató felügyeletével az élelmezésvezető végzi az irányítást.

Gondoskodnak arról, hogy a táplálékallergiában szenvedő gyermekek a számukra megengedhető élelmiszereket kapják. Lehetőség nyílik arra is, hogy ha a szülő úgy látja jónak, akkor behozza gyermeke számára az élelmet, mert rendelkezünk külön hűtőszekrényvel.

7. AZ ÓVODAI ÉLET SZERVEZÉSE

Óvodánkban a gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével,

szervezésével. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekeknek. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét

A napirend alakul a különböző programokban megfogalmazott feladatokhoz. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van, amelyben az óvodapedagógus nevel is, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését kötelező dokumentumok, továbbá az óvodapedagógusok által készített – nem kötelező – feljegyzések, is szolgálják.

Az óvodai nevelés csak a fenntartó által jóváhagyott helyi nevelési program alapján történhet és a gyermek neveléséhez szükséges a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg.

Az óvoda teljes nyitva tartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

A Kormány 417/2020. (VIII. 30.) Korm. rendelete a közneveléssel összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról 18. § 33/B.

(5) Ha az óvoda reggel 8.00 óra előtt vagy a délutáni időszakban nem fejlesztő, iskola-előkészítő, vagy más, kifejezetten nevelési jellegű foglalkozást szervez, ezen időszakokban a gyermekek felügyeletét nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy is elláthatja.

7.1 Az óvodai nevelés dokumentálása

- ✓ Óvodai nevelés országos alapprogramja
- ✓ Viszneki Óvoda és Konyha Pedagógiai Programja
- ✓ Az intézmény éves munkaterve,
- ✓ Mérés, elemzés, értékelés tervezése.
- ✓ A csoportok, gyermekek, dolgozók ellenőrzésének, értékelésének tervezése. (Az éves munkaterv része)
- ✓ Csoportnapló (szokás- és szabályrendszer tervezése időkeret:
- ✓ Egyéni fejlődés, fejlesztés dokumentumai
- ✓ Felvételi – mulasztási napló- amelyeket a továbbiakban az OviKrétában kell vezetni.

A gyermekek fejlődésének nyomon követése

A gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük Patyi Zoltánné- Óvodás gyermekek fejlődésének nyomon követése nevű dokumentum alapján történik. Nevelőtestületünk figyelemmel kíséri a gyermekek fejlődését és a fejlődési naplóban rögzítik a tapasztaltakat. A gyermek fejlődéséről a szülőket igény szerint folyamatosan egyébként évi két alkalommal tájékoztatjuk, melyet a dokumentálunk. Óvodánk a gyermekek értelmi, beszéd-, hallás-, látás-, mozgásfejlődésének eredményét szükség szerint, de legalább félévenként vagy maximum három alkalommal rögzítjük. Feljegyzésre kerülnek a gyermek fejlődését szolgáló intézkedések, megállapítások, illetve a gyermekek fejlesztésére tett javaslatok. A fejlődési napló mellékletébe kerülnek a gyermekek által készített rajzok, felmérő lapok.

Célunk olyan mérési, értékelési eljárások alkalmazása, amelyek a legszakszerűbben segítenek a gyermek fejlettségi szintjének megállapításában, ez az alapja a további fejlesztési feladatok meghatározásának.

Feladatunk: A szülők folyamatos és egyéni, igény szerinti tájékoztatást kapnak gyermekük fejlődéséről, valamint évente két alkalommal.

Alapelvek tekintjük, hogy a differenciált egyéni képességfejlesztésnek mindenhol érvényesülni kell, kiemelten a hátrányos helyzetű és a tehetség ígéretes gyermekek esetében. Kiemelt jelentőségű a gyermekek megfigyelése, a spontán és irányított szempontok alapján szerzett információk rögzítése. Az óvodapedagógusnak ezáltal szerteágazóbb információ anyag áll rendelkezésére, hogy melyik gyermeket milyen területen és eszközzel lehet megsegíteni, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön. Ehhez elengedhetetlen a fejlődési szakaszok nyomon követése, mérése, értékelése és a további fejlesztési menet meghatározása.

A csoport haladásának értékelése

Az óvodapedagógusok értékelik a csoportnak az egészséges életmód, az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés, a mozgás, a játék, a munka, a külső világ tevékeny megismerése, verselés, mesélés, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, ének, zene, énekes játék, gyermektánc területén elért eredményeit. Ennek rögzítése a csoportnaplóban történik.

1. A csoportok szokás- és szabályrendszerének mérése

Célunk a nevelés folyamatát nyomon követve a csoportok szokás- és szabályrendszerének megfigyelése, mérése, értékelése, a kapott eredmények alapján továbbfejlesztés. A csoport

fejlődésének, változásának figyelemmel kísérésével az óvodapedagógusok munkájának, „hozzáadott értékének, céljának” meghatározása.

Feladatunk:

- ✓ Az óvodapedagógus pedagógiai munkájában olyan sokrétű munkaformák, eszközök és módszerek alkalmazására törekszik, amelyek alkalmasak gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével a leginkább megfelelők az értékelésre, valamint az önellenőrzésre, önértékelésre.
- ✓ Értékeléseivel, visszajelzéseivel a gyermekek fejlődését segíti mert visszajelzései, értékelései világosak, egyértelműek, a konkrét cselekvésre, teljesítményre vonatkoznak.
- ✓ A fejlesztésre vonatkozó terveket oly módon készíti el vagy szükség szerint módosítja, amely a gyermekek produktumaira, megfigyeléseire, tapasztalataira épül.

A gyermek személyiségének fejlesztése szempontjából fontos az egyéni bánásmód érvényesülése, valamint a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség.

2. Szociometria: évente két alkalommal, ősszel és tavasszal végezzük az erre alkalmas játékokkal.
3. Készség –és képességfejlesztés: egyéni felmérés alapján folyamatosan, egyénre szabottan történik. A Heves Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Gyöngyösi Tagintézménye szakemberei által végzett MSSST vizsgálatot végeznek intézményünkben az öt éves kort betöltött gyermekek számára.
4. Tanköteles gyermekek szűrése: saját iskolaérettségi feladatsor használatával történik november hónap folyamán.

7.2 Hetirend

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
Verselés, Mesélés kötetlen, mikro csoportos témáját tekintve	Verselés, Mesélés kötetlen, mikro csoportos témáját tekintve	Verselés, Mesélés kötetlen, mikro csoportos témáját tekintve	Verselés, Mesélés kötetlen, mikro csoportos témáját tekintve	Verselés, Mesélés kötetlen, mikro csoportos témáját tekintve
Rendszeres egészségfejlesztő testmozgás kötött, csoportos	Rendszeres egészségfejlesztő testmozgás kötött, csoportos	Rendszeres egészségfejlesztő testmozgás kötött, csoportos	Mozgás kötött, csoportos	Rendszeres egészségfejlesztő testmozgás kötött, csoportos
	Külső világ tevékeny megismerése kötött, csoportos kötetlen, mikro csoportos témáját tekintve	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc kötetlen, mikro csoportos témáját tekintve		Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka kötetlen, mikro csoportos

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka feltételei naponta, változatos módon biztosítottak.

A külső világ tevékeny megismerése a környezet és a matematikai tapasztalatok gyűjtésére, az ismeretek feldolgozására irányul. Egy-egy téma feldolgozását folyamatosan végezzük, annak lezárása után váltunk át új témára.

7.3 Napirend	
07 ⁰⁰ - 11 ⁴⁵	Párhuzamos tevékenységek: Játék a csoportszobában, egyéni és csoportos tevékenységek, részképességek fejlesztése, kötött és kötetlen tevékenységek szervezése, testápolás Játék az udvaron, mikro csoportos – élményszerző séta, munka a kertben. Speciális tevékenységek
08 ³⁰ – 09 ⁰⁰	Közös reggeli
11 ⁴⁵ - 14 ³⁰	Gondozási tevékenység, közös ebéd, pihenés
14 ³⁰ - 14 ⁴⁵ 14 ⁴⁵ – 15 ⁰⁰	Gondozási tevékenységek, Közös uzsonna
15 ⁰⁰ - 17 ⁰⁰	JÁTÉK, szabad tevékenységek mozgás, játék a csoportban, illetve a szabadban

7.4 Óvodánk hagyományai, ünnepei, egyéb rendezvényei

Óvodánk hagyományai, ünnepei és egyéb rendezvények a gyermekek számára magas érzelmi töltetű események, igen meghatározóak a közösségi nevelés és a kohézió szempontjából.

Ezek kitűnnek a hétköznapiakból, ugyanakkor a mindennapok részei az előkészületekkel és a végkifejlettel együtt. A gyermekek érzelmi felkészítésén át minden tevékenységet felölel: mozgás, vers, mese, külsővilág tevékeny megismerése, matematika, ének, zene, énekes játék, gyermektánc, vizuális nevelés. A várakozás öröme, az ajándékozás, az érzelmi ajándékozás lényegével is ismerkednek, majd alapvető megnyilvánulásként jelenik meg.

Jelentőségük abban nyilvánul meg, hogy ezáltal fejlődik személyiségük jelentős hatással van erkölcsi nevelésükre, szokásrendszerükre, érzékenyíti őket. Előkészületükben, tartalmukban a hétköznapiaktól kiemelkedően eltérőek. Előszobái és alapkövei a társadalomba való beilleszkedésnek. Fontos a szülők bevonása a velük való kommunikáció és együttműködés. Nevelési intézményünk arculatának alakításának fontos színterei.

A gyermekek életének ünnepei:

Csoporton belüli ünnep. A gyermekek születésnapjának és névnapjának megünneplése. A gyermekek apró ajándékot választhatnak. Az ünnepelt elsősorban gyümölcssel kínálja társait, figyelembe véve az egészséges életmódra való nevelést valamint az előforduló ételallergiák lehetőségét.

Óvodán belüli ünnepek:

- ✓ A nemzeti ünnepünket, március 15-ét megemlékezés formájában tartjuk, figyelembe véve a gyermekek életkori sajátosságait.
- ✓ Mikulás
- ✓ Karácsony
- ✓ Farsang

Nyílt ünnepeink:

- ✓ Anyák napja- anya nap
- ✓ Évzáró- családi nap- nagycsoportosok búcsúztatása
- ✓ Húsvéti nyílt nap
- ✓ Falu karácsonya
- ✓ Idősek világ napja
- ✓ Húsvét a Margaréta nyugdíjas klubbal

Jeles napok:

- ✓ Tök jó nap
- ✓ Víz világnapja
- ✓ Föld világnapja
- ✓ Madarak és fák napja- sport nap- apa nap
- ✓ Környezetvédelmi nap a szülőkkel, családdal

Iskolásokkal közös hagyomány:

- ✓ Versmondó délelőtt
- ✓ Majális az elsősekkel
- ✓ Tanóra látogatás

7.5 Szervezeti és időkeret

Csoportszervezés

Az óvodai csoport szerkezetének kialakításakor figyelembe vesszük:

- ✓ A biológiai életkort,
- ✓ Heterogén (homogén a csoport, ha nem vegyes összetételű) csoportjainkba hasonló életkorú gyermekeket helyezünk.
- ✓ Maximum 25fő/csoport
- ✓ A gyermek fejlettségi (testi, lelki, szociális) mutatóit,
- ✓ Aránytalan terhet ne jelentsen az intézményben dolgozókra,
- ✓ Ne sértse az integrációs gyakorlatot, kerülje a szegregációt,
- ✓ Minden 3 éves gyermek felvételének biztosítása a gyermekek fejlődése érdekében
- ✓ Szülői kérésre a 2,5 éves gyermekek felvétele amennyiben a létszám engedi és minden helyi óvodaköteles gyermek ellátott.

Az óvodapedagógusok folyamatos célja, hogy segítsék a gyermekek fejlődését abban az átmenetben, amely által óvodásból iskolássá érnek. Nevelési hatékonyságunkat a tudatos képességfejlesztéssel – kognitív, kommunikációs – magyarázzuk, melyekhez nélkülözhetetlen a „kortársi csoporthatások”. Az azonos életkor nem jelenti azonban a gyermekek homogén fejlettségi szintjét. Fontos feladatunk az egyéni fejlettségi szintnek megfelelő differenciált fejlesztő munka (felzárkóztatás, képességfejlesztés). Ezt a csoportszerkezetet indokolja egyrészt a szülői elvárás, másrészt a mozgásfejlesztés hangsúlyozása. Az óvoda teljes nyitva tartási idejében a gyermekekkel történő tevékenységek mindegyikét lehetőség szerint óvodapedagógus irányítja.

8. KAPCSOLATRENDSZER

A gyermek nevelése és gondozása a szülő elsődleges joga és kötelessége. A család az elsődleges közege minden kisgyermek számára, ahol kialakulnak az elsődleges legfontosabb érzelmi kötődések, a szocializáció első lépcsőfoka. Az óvodai nevelés erre építve, a családi neveléssel együtt, szorosan együttműködve biztosítja a gyermekek sokoldalú harmonikus fejlődését. Nagy hangsúlyt fektetünk a családokkal történő együttműködésre, amelynek formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvodapedagógusok figyelembe veszik a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesítik az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családdal összehangolt megoldásait.

8.1 Óvoda – család

Az alapelveinkkel összhangban, saját nevelési céljainkat és feladatainkat a családi nevelés kiegészítéseként terveztük meg, mert tiszteletben tartjuk, hogy a gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Ebben az együttműködésben felvállaljuk a kezdeményező szerepet.

A nyitottság mindenekelőtt lehetőségek megteremtése a szülők fogadására, az óvoda-család jó kapcsolatában nyilvánul meg. Intézményünk kiemelt feladata a szülőkkel való együttműködés tartalmi megújítása. A Szülői Szervezet tagjaival nagyon jó az együttműködés. Szükség szerint, de legalább két alkalommal értekezletet tartunk. Tagjainak köszönhetően a többi szülő is motiválható, működésük nagyon jónak mondható.

Céljaink:

- ✓ A személyiségi és a szülői jogok tiszteletben tartásával
- ✓ erősítjük a jó partneri viszonyt,
- ✓ elismerjük a befogadó nevelésben a család elsődlegességét,
- ✓ kapcsolatunkat áthatja a kölcsönös tisztelet, felelősség, bizalom és az elfogadó, toleráns magatartás.

Feladataink:

- ✓ A családban és az óvodában folyó nevelési sajátosságok kölcsönös megismerése a különbözőségek elfogadásának közvetítése.
- ✓ A családok sajátosságainak, szokásainak figyelembevételével a segítség családokhoz illesztett megoldásainak keresése, az intervenciós gyakorlat érvényesítése.
- ✓ Pedagógiai elveinkkel megegyező szülői kérések, javaslatok figyelembevétele, megvalósítása
- ✓ A családi nevelés hiányosságaiból eredő hátrány csökkentése érdekében a szülőkhöz való közelítés oly módon, hogy abból egyértelműen a segítőkészség és az együttműködés szándéka tükröződjön.
- ✓ A szülők környezettudatos magatartásának befolyásolása, szokás- normarendszer elfogadtatása
- ✓ A családok kultúrájának megismerése, az óvoda értékrendjének közvetítése.
- ✓ A szociális érzékenység tudatos fejlesztése.
- ✓ A családdal kapcsolatos minden információt diszkréten kezelünk, szem előtt tartva titoktartási kötelezettségünket.
- ✓ Lehetővé tesszük a naponkénti rövid, lényeges közlésekre szorítókozó párbeszédet.

- ✓ A gyermekek fejlődéséről nyújtott folyamatos és hiteles tájékoztatás, modell értékű nyílt kommunikáció során, a gyermekek iskolai beilleszkedésének közvetett segítése.
- ✓ A családok kultúrájának megismerése, közvetítése.

Az együttműködés alapelvei:

- ✓ A nevelésben a család elsődlegességének elismerése, tisztelet a szülő iránt.
- ✓ A család szokás-norma rendszerének megismerése, elfogadása.
- ✓ A gyermek fejlődéséről folyamatos, hiteles tájékoztatás.
- ✓ Pedagógiai elvünkkel egyező szülői kérések, javaslatok figyelembevétele, megvalósítása, eredményességének figyelemmel követése
- ✓ A családi nevelés hiányosságaiból eredő hátrány, kötelességszerű csökkentése.
- ✓ A gyermek fejlettségének és a fejlődés egész családot érintő rizikó faktorainak mérlegelése, az erősségekre építés elve alapján.

Az együttműködés elemei:

- ✓ **Családlátogatás célja:** Lehetőségünk nyílik tájékozódni a család nevelési elveiről, szokásairól. Egyúttal megismerjük a gyermekek közvetlen környezetét, szociokulturális hátterét. Gyakorisága: az óvodába lépést megelőző családlátogatás, szükség szerint prevenciós látogatás.
- ✓ **Óvoda kezdéskor:** biztonságot nyújtó, szeretetteljes családi légkör megteremtése, mely meghatározza a gyermek későbbi közösségi életét, személyiségének alakulását, formálódását.
- ✓ **Szülői értekezleteken** megbeszéljük a gyermeket, az óvodát, a csoportot, a szülőket érintő legfontosabb feladatokat, programokat, témákat. Sor kerül a szülő meghallgatására, véleményének, javaslatának és problémájának figyelembe vételére.
- ✓ **Fogadóóra:** ezek az alkalmak a gyermek fejlődésével vagy közvetlen környezetével kapcsolatosak. Lehetőséget ad a bizalmas, közvetlen kommunikációra.
- ✓ **Egyéni beszélgetések:** a család szokásainak mélyreható megismerése, értékrendjének átfogóbb megtapasztalása, a gyermekneveléssel kapcsolatos problémák megismerése, szakmai tanácsadás.
- ✓ **Nyílt napok:** a szülőknél lehetőségük nyílik a napi életbe való betekintésre. Felfedezhetik gyermekük más személyiség jegyeit, viselkedési szokásait egy más nézőpontból, szituációból. A közösségben elfoglalt helyükről.

8.2 Óvoda- Iskola

Cél: A zökkenőmentes iskolakezdés elősegítése érdekében a helyi sajátosságok, szokások figyelembe vételével jó kapcsolat ápolása az iskolával

Nevelésünk egyik **fő feladata**, hogy a családi nevelés és az óvodai nevelés, a gyermek egyéni érése eredményeként elérje azt a fejlettségi szintet, amelyben óvodásból iskolássá érik.

Az együttműködés alapelvei:

- ✓ Kölcsönös nyitottság, bizalmas nevelőpartneri viszony
- ✓ Közös dokumentumok ismerete
- ✓ Nevelési feladatok összehangolása

Az együttműködés tartalma:

- ✓ Pedagógusok kölcsönös látogatása az óvoda nagycsoportjába illetve az első osztályba,
- ✓ A tanítónőknek rendszeres óvodalátogatási lehetőségeket biztosítunk,
- ✓ A nagycsoportosoknak iskolalátogatást szervezünk, melynek során nyílt órán veszünk részt, amelyen keresztül betekintést nyerhetünk az iskolában folyó munkába, amely elősegítheti az intézmény, kedvező megítélését.
- ✓ Iskolanyitogató program, amely az iskola szervezésének keretében a gyermek a szülővel együtt ismerkedhet az iskolával és a leendő tanító nénivel színes tevékenységeken keresztül.
- ✓ Az iskolásokat meghívjuk óvodánk nagyobb rendezvényeire, hagyományaink szerint
- ✓ A hagyományaink szerint az első osztályosokkal közös programokat szervezünk.
- ✓ A pedagógusokat meghívjuk az óvoda májusi szülői értekezletre, ahol lehetőséget kapnak az iskola munkájának bemutatására.
- ✓ Szabályozás megjelenése (a szülő felkészítése, segítése arra, hogy időben feltöltse az Oktatási Hivatal megfelelő felületére az esetleges kérelmet, szükséges egészségügyi dokumentumokat és szakvéleményeket.)

Céljaink:

- ✓ Kudarcmentes iskolakezdet és az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése.
- ✓ Jó kapcsolattartás az iskola vezetésével és dolgozóival.

8.3 Óvoda- Fenntartó

Együtműködésünk egyrészt a köznevelési törvényből adódóan és egyéb jogszabályok alapján hivatalos, rendszeres. Közvetlen, napi szintű kapcsolatot ápolunk, tartunk fenn, amely támogató, segítőkész. A mindennapok során adódó problémákra mindig gyors és rugalmas megoldás születik. Polgármesteri Hivatal Gyermekjóléti szolgálat vezetőjével gyermekvédelmi felelősünk tartja a naprakész kapcsolatot, az étkezési segélyezés-, és a gyermekvédelmi támogatás biztosítása érdekében.

8.3 Óvoda- Közművelődési Intézmények

A Művelődési Ház és Visznek, Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár kínálatából a nevelési feladatok sokoldalú színes megoldását segítő programokat választunk, melyek alkalmazkodnak a gyermekeink életkori sajátosságaihoz és életkorához. A rendezvények jó alkalmat teremtenek, otthont adnak a szülőkkel való kapcsolat mélyítésére. (pl.: évzáró, anyák napja). A könyvtárlátogatás jól segíti az irodalmi nevelés feladatainak megvalósítását, a hazai és nemzetközi irodalommal való ismerkedést. Lehetőséget kapunk más kulturális programokon való részvételre.

8.4 Óvoda – Egészségügyi szervek (gyermekorvosok, fogorvosok, védőnők, NÉBIH dolgozói)

A kapcsolattartás formái:

- ✓ alkalmanként esetmegbeszélések
- ✓ tájékoztató előadások szervezése szülőknek
- ✓ tanköteles korú gyermekek részére iskola-alkalmassági vizsgálat
- ✓ évente hallás, látás- és fogorvosi vizsgálat.

Együtműködés a védőnővel:

- ✓ A gyermekek óvodai beíratásának támogatása
- ✓ Korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás
- ✓ A gyermekek egészségügyi szűrése
- ✓ Gyermekorvosi-szakorvosi vizsgálat kezdeményezése
- ✓ A védőnő rendszeres tisztasági vizsgálatot végez

Együttműködés a Család és Gyermekjóléti Központtal, Gyámügyi Hivatallal

- ✓ A családok szociokulturális háttérének megismerését követően a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés közvetítése (pl. szülői értekezleten)
- ✓ Szükség esetén esetjelzés
- ✓ Étkezési kedvezmény lehetőségeinek közvetítése (a beíratást követően)
- ✓ Eseti támogatás közvetítése
- ✓ Adományokra szorulóknak jelzése

A személyes gondoskodás során a gyermeki és szülői jogok tiszteletben tartásával, azok érvényesülését biztosítva járunk el.

Az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről. A gyermek családban történő nevelkedését segítő ellátást a gyermek és családja helyzetéhez, szükségleteihez igazodóan kell nyújtani. A családjából bármely okból kikerült gyermek biztonságát, korához és szükségleteihez igazodó gondozását, nevelését, egészséges személyiségfejlődését biztosítani kell. A gyermekek védelme során az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A gyermekvédelmi rendszerben az állam védi a gyermekek születési nemének megfelelő önazonosságához való jogát.

8.5 Pedagógiai Szakszolgálat

Személyesen évente minimum egy időszakban méri fel a logopédiai ellátás szükségességét, valamint a BTMN-es, SNI-s és egyéb ellátást igénylő gyermekeket, amelyet írásos formában valósul meg. A Heves Megyei Kistérségi Humán Szolgáltató Központ szociális segítő munkatársa heti egy alkalommal látogatja óvodánkat. Problémáinkkal, jelzésekkel telefonon, elektronikus formában a szülők és intézményünk rendelkezésére állnak. Évente több alkalommal részt veszünk értekezleteinken, szükség szerint esetmegbeszéléseinken, ahol a gyermekek érdekeit, jogszabályokat előtérbe helyező humánus megoldásra törekednek.

8.6 Óvoda- Egyház

Figyelembe vesszük a lelkiismereti és vallásszabadságról szóló rendelkezést, amely óvodánkban lehetőséget biztosít, speciális szolgáltatások keretében római katolikus hitoktatás igénybe vételére. Évente történik felmérés a szülői igényekről, és ennek alapján biztosítjuk a hitoktató számára a helyet. Az Egyházzal együttműködve történik a hitoktatás heti egy alkalommal. Jó, közvetlen kapcsolatot ápolunk az intézményünkbe járó hitoktatóval. Ünnepeinket, rendezvényeinket összehangoljuk, közösen megbeszéljük.

8.7 Margaréta nyugdíjas klub

Fontosnak számunkra a szép korúak és az óvodás korú gyermekek közös programját. Mindkét korosztály számára építő jellegű nem utolsó sorban pozitív érzelmekkel teli találkozások. Az utóbbi években hagyományossá vált az idősek napja, a közös húsvét.

9. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

9.1 Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- ✓ egészséges életmód alakítása
- ✓ az érzelmi az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
- ✓ az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

9.1.1 Egészségnevelési elveink:

- ✓ Egészséges, megfelelő táplálkozás
- ✓ Mindennapos testnevelés, mozgás
- ✓ Lelki egészség fejlesztése, viselkedési szokások formálása
- ✓ Egészség védelme, edzése, óvása, megőrzése, biztonságos környezet, a környezet esztétikája

9.2 Az egészséges életmód alakítása- egészségfejlesztési program

Egészséges életmódra nevelés célja:

A testi fejlődés elő segítése, a mozgás igény kielégítése egészséges életmód feltételeinek biztosítása, az egészséges és biztonságos környezet megteremtésével.

Feladatunk:

- ✓ az egészséges életvitel igényének alakítása, óvása a testi és lelki szükségletek harmonikus összehangolásával az ismeretek aktiválása az egészséges életmód terén.
- ✓ a gyermekek testi fejlődésének elősegítése, mozgásigényük kielégítése
- ✓ a gyermekek egészséges életmódjához a feltételek biztosítása
- ✓ a fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése
- ✓ az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukor tartalmú ételek és italok, a magas só és telített zsír- tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, gyümölcsök illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegség megelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- ✓ a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.
- ✓ a megfelelő szakemberek bevonásával- a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve- speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Nevelőmunkánkban alapvető tevékenység a gondozás, mely hozzájárul a gyermekek fejlődéséhez, egészségük megőrzéséhez, jó közérzetükhöz, egészséges életmódjuk kialakulásához.

Testápolás területén a családlátogatás alkalmával szembesülünk azzal, hogy nagy eltérések és lemaradások is tapasztalhatók. Több gyermek az óvodában ismerkedik meg a folyóvízes kézmosással, az angol WC használatával. A szokások kialakításában nagyon fontosnak tartjuk az óvónő- gyerek és a gyerek-gyerek kapcsolatát, az egyéni bánásmódot. A tisztálkodási szokások kialakításában differenciált, egyéni bánásmódot és a fokozatosságot alkalmazzuk. Az egy csoportban dolgozó óvónők a dajkák bevonásával állapodnak meg a szükségleteket kielégítő szokások pontos menetében az azonos gyakoroltatás érdekében. Az óvónő törekszik arra, hogy a család és az óvoda gondozási szokásait összehangolja.

Az egészséges, megfelelő táplálkozás is a testi, értelmi és érzelmi alapfeltétele. Óvodánkban napi háromszori étkezést biztosítunk a gyermekek szükségleteinek, egészségi állapotának (ételallergia, cukorbetegség stb.) figyelembevételével.

Különös figyelmet fordítunk a táplálékallergiában szenvedő gyermekekre, az óvodakonyhával együttműködve gondoskodunk róla, hogy étkeztetésük során a számukra megengedhető élelmiszerekkel találkozzanak. Biztosítjuk az 1-es típusú diabéteszrel élő gyermekek ellátását, a szülő kérésére. A speciális ellátást olyan pedagógus vagy nevelést-oktatást közvetlenül segítő személy végzi, aki speciális képzésen vett részt. Az anafilaxiás rizikójú allergiás gyermekek ellátását kiemelten kezeljük

intézményünkben. A nevelési év elején, illetve beiratkozáskor, óvodába lépéskor felmérjük, hogy előfordul-e a gyermekek körében a betegség. A gyermek támogatására 1 fő pedagógust kérünk fel, aki megfelelő képzésen vesz részt, és szükség esetén ellátja a feladatot. Bevonjuk a szakszerű ellátás érdekében az orvost, a védőnőt és a szülőket.

A folyadék egész nap a gyermekek rendelkezésére áll, jellel lefedett poharukból bármikor ihatnak. Az udvaron a folyadékpótlásra ivókút is rendelkezésükre áll.

Az étkezés azonos időben történik, a kulturált étkezés szokásainak kialakítására törekszünk. Az újszerű ételek elfogyasztására ösztönözzük a gyermekeket.

Az időjárásnak megfelelő réteges öltözködésre ösztönözzük a gyermekeket. A mindennapi szabad mozgás nélkülözhetetlen eleme életüknek. A változatos mozgásformák gyakorlásával biztosítjuk a testi képességek fejlesztését, a harmonikus, összerendezett mozgás kialakulását. Séták, kirándulások szervezésével mozgásigényük kielégítésén túl együttes élményhez juttatjuk gyermekeinket. Sokat tartózkodunk a szabad levegőn, mely növeli ellen-állóképességüket, edzettségüket.

Pihenés, alvás: A délutáni alváshoz nyugodt körülményeket biztosítunk, kényelmes ágyon, pizsamában pihenhettek jól szellőző csoportban.

Mozgás Az egészséges életmód megvalósításához lehetőséget ad a célszerűen kialakított udvar és a tornaszoba.

Egészség védelme, edzése, óvása, megőrzése, biztonságos környezet, a környezet esztétikája:

- ✓ a balesetvédelmi oktatás (jegyzőkönyv)
- ✓ új udvari fajátékainak szabványosítása balesetvédelmi szempontból, azok felülvizsgálata
- ✓ az óvodapedagógusok részére balesetvédelmi és munkavédelmi oktatás
- ✓ az udvari játszás során (kresz pálya, mászóka, mókuserék, libikóka, lépegető, fészekhinta) a balesetmentes közlekedésre való oktatás
- ✓ föld, víz, levegő megfigyeltetése, megismerése (szellőztetés, séta, kirándulás, kísérletek)
- ✓ szelektív hulladékgyűjtés, újra hasznosítás
- ✓ kertészkedés során az eszközök balesetmentes használatára való oktatás
- ✓ a gyermek mosdó biztonságos használatára való nevelés (víz- csúszás veszély, takarékoság)
- ✓ Az óvoda épületét a nevelési, fejlesztési feladatok megvalósításának figyelembevételével esztétikusan és balesetmentesen rendezzük be, amely tükrözik és felkelti a szépre való igény kialakítását, elsajátítását.

Lelki egészség fejlesztése, viselkedési szokások formálása:**✓ A lelki- egészségre nevelés területei az óvodában:**

- ❖ az egészséges napirend
- ❖ a hibás viselkedési módok kezelése
- ❖ a stressz hatások kompenzálása
- ❖ esetmegbeszélés, pszichológus segítsége
- ❖ konfliktuskezelési módszerek megismertetése

✓ A bántalmazás, erőszak megelőzése:

- ❖ Szakemberek a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve, speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátás, közreműködés a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, együttműködés a gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében
- ❖ a szülővel szoros kapcsolattartás során, felvilágosítás, a szakemberek segítségének felkínálása, a káros hatások ellensúlyozása
- ❖ az agresszió minden formájának feloldása elítélése, befolyásolása
- ❖ játékos közlekedés szervezése

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- ✓ Ismerik a saját személyükkel kapcsolatos gondozási tevékenységüket, annak sorrendiségét, önállóan tisztálkodnak: a fogápoló szereket, a mosdót és a wc-t helyesen használják.
- ✓ Időjárásnak megfelelően öltözködnek, észre veszik, ha melegük van, ruhájuk ujját feltűrik vagy lehúzzák, gombolnak, vagy ennek megfelelően változtatják öltözköket, cipzárt húznak, masnit kötnek és fűznek, az öltözés sorrendiségét tudják,
- ✓ Az önkiszolgálást természetes teendőként, teljes önállósággal és biztonsággal látják el.
- ✓ Ágyneműjüket összehajtják, ágyaznak,
- ✓ Kialakul bennük az esztétikus étkezés igénye, igyekeznek betartani az óvodában kialakított kulturált étkezési szokásokat.
- ✓ Ügyelnek környezetük rendjére, tisztaságára, észreveszik az elvégezhető feladatokat, segítséget nyújtanak társaiknak, valamint a felnőtteknek.
- ✓ Balesetmentesen közlekednek, figyelnek saját és társaik testi épségére.
- ✓ Észreveszik, felismerik a veszélyhelyzeteket és felnőtt segítségét kérik.
- ✓ A mosdót helyesen használják, fölöslegesen nem pancsolnak.

- ✓ Odafigyelnek a mosdó rendjére és tisztaságára.
- ✓ A szelektív hulladékgyűjtés alapjait ismerik és ismereteiket otthonukban is megosztják.
- ✓ Kisebb konfliktusokat képesek rendezni vagy felnőtt segítségét kérni.
- ✓ Képesek felismerni a társadalmi normáktól eltérő magatartást és felnőtthez fordulnak segítségért.

9.3 Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Célunk:

Az érzelmi nevelés és a szocializáció során az empátiás képességükre alapozva a gyermekek pillanatnyi állapotának, igényének megfelelő harmonikus alaphangulat biztosítása.

Feladatunk:

- ✓ Óvodába lépéskor érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családias, gondoskodó légkörben fogadjuk.
- ✓ A beszoktatásnál a fokozatosságot vesszük figyelembe.
- ✓ Olyan óvodai légkör kialakítása, amelyben a tevékenységek során sokoldalú érzelmi hatás nyilvánul meg ahol fejlődnek a gyermek erkölcsi, érzelmi, akarati tulajdonságai.
- ✓ A gyermek-gyermek és felnőtt-gyermek pozitív, kiegyensúlyozott töltésű kapcsolat kialakítása.
- ✓ Az érzelmek épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése a társas kapcsolatok létrehozása érdekében.
- ✓ Elfogadjuk az otthonról hozott személyes tárgyainkat, mi is kedveskedünk számukra meglepetésekkel.
- ✓ Csoportszobáink otthonosak, gondoskodó szeretettel várjuk a gyermekeket.
- ✓ Figyelembe vesszük a gyermekek egyéni képességeit, fejlődési tempóját, az eltérő szokásokat.
- ✓ A nagycsoportosaink szeretettel és segítőkész szándékkal veszik körül a kicsiket.
- ✓ Kedvezően alakulnak a társas, baráti kapcsolatok, egymáshoz való viszonyuk.
- ✓ A változatos tevékenységek, a közös élmények az óvodáskor végéig biztosítják a gyermekeink együttműködését.

- ✓ Alapvető feladatunk, hogy a gyermekek jól érezzék magukat az óvodánkban, azon belül is a csoportban. Ebben kiemelkedő szerepe van óvodapedagógusoknak. Nevelésünk alapja a feltétel nélküli szeretet.
- ✓ A tevékenységükhöz biztosítjuk a szabadságot, de a pontos határokat bejelöljük.
- ✓ Segítjük a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;
- ✓ Annak elfogadására neveljük a gyermeket, hogy értse meg azt, hogy az emberek különböznek egymástól.
- ✓ Lehetőséget adunk a gyermeknek, hogy véleményt tudjon mondani a kialakult helyzetről úgy, hogy közben érezze ennek jelentőségét, saját szerepét.
- ✓ A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.
- ✓ A gyermek nyitottságára építünk, és ahhoz segítjük, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- ✓ A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.
- ✓ A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint együttműködünk az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

A nevelés tartalma:

- ✓ közösségi életre való felkészítés
- ✓ társas kapcsolatok kialakítása (gyermek-gyermek gyermek-felnőtt között)
- ✓ társadalmi értékek, normák kialakítása (egymásra figyelés, együttérzés, másság elfogadása, igazmondás,)
- ✓ pozitív megerősítésekkel az énkép, önismeret, önértékelés fejlesztése
- ✓ kommunikáció, szokások kialakítása, empátia, udvariasság, egymás segítése,
- ✓ szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek hátránykompenzációja
- ✓ a tehetséges gyermekek differenciált terhelése és fejlesztése
- ✓ hátrányos-, halmozottan hátrányos és elhanyagolt gyermekek fejlesztése szakemberek bevonásával

A befogadás rendszere

A befogadó, szeretetteljes biztonságot nyújtó, óvodai légkör megteremtésében elsődleges szerepe van az óvodapedagógusnak, személyiségének, megjelenésének, aki megteremti azt az óvodai környezetet, ahol a gyermeki én tisztelete érvényesül a felnőttek megnyilvánulásaiban. A megszokott, mindennapi a csendes, nyugodt, halk kommunikáció, a nyugalom és türelmes mozgás, a gyermekek számára megnyugtató eszközök használata. Minden felnőtt feladata, hogy a gyermekek számára biztosítsák a csendes nyugodt légkört és ezek megbontását elhárítani, mint az ijesztő hangok és a hangos felnőtt beszéd, zavart keltő zajok kiküszöbölése. Minden felnőttnek kötelessége, hogy a gyermekek felé forduló legyen, udvarias, kedves, segítőkész, hiszen az elsődleges példamutatással történik a gyermekek érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelése. Minden kisgyermek saját holmijának meghatározott helye van. A gyermekek a csoportban otthonosan mozoghatnak, választhatnak kedvükre való játékeszközöket, tevékenység formákat (gyurmázás, rajzolás, festés, építés stb.).

Kiemelt feladata az óvodapedagógusnak a gyermek feltétel nélküli szeretete, megértése, éreztetve azt, hogy fontos, és megbízhat a felnőttekben. Így a biztonságot nyújtó környezetben a gyermekek kompetenciái fejlődnek, érzik a támogatást és a biztatást, amelyet az óvodapedagógus motivációi közvetítenek.

Az óvodai beiratkozáskor a gyermekek a szülőkkel együtt ismerkedhetnek az óvodával, és óvónőkkel, és betekintést nyernek a nevelőmunkába. Az óvodapedagógusok felkészítik a csoporttársakat, óvodatársakat az újonnan érkező gyermekek érkezésére, akik örömmel, tapintattal, segítőkészen fogadják a kicsiket, gyermekeket. Az első élmények meghatározzák a kisgyermek óvodához való viszonyát. Arra törekszünk, hogy ezek mindenképpen pozitív, kellemes élmények legyenek. Az első ott alvás után megajándékozunk őket az általuk választott, erre a célra elkülönített plüssel, apró játékkal. A szülők részéről fontos a bizalom, intézményünk számára pedig az, hogy az óvodakezdés gyereknek, szülőnek egyaránt örömmel, a lehetőségekhez mérten zökkenőmentesen történjen.

Közösségi és erkölcsi nevelés, a társas kapcsolatok alakulásának segítése a gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek viszony

A befogadás, beszoktatás időszakában amennyiben van rá lehetőség a gyermekek szakaszosan érkeznek, így számukra kedvezőbb lehetőség van ismerkedni az óvodával, a felnőttekkel és a társaikkal. Ebben az időszakban az érkező kisgyermekeknek nagy szüksége van a türelemre, empátiára, babusgatásra, kedvességre, gyöngédségre. Az óvodapedagógusnak mindezekkel tisztában kell lennie. Segíti a gyermekek fokozatos beszokását az, hogy a szülőknek és a gyermekeknek lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermekek óvodában

tartózkodásának idejét fokozatosan növeljük a gyermek igényét, határait figyelembe véve, így a negatív élmény érzést, elszakadás érzetét csökkentve, rugalmasabbá téve. A biztonságérzet kialakulását segíti az otthonról hozott saját kedves tárgyak, valamint az óvadás testvérek csoportba való behívása, illetve a másik csoportba való átengedése az óvodát kezdő gyermekek számára, ha a testvére ott tartózkodik. Ezeket a helyzeteket is fokozatosan csökkentjük, így könnyedebben szokja meg a saját csoportját és az óvodában való létet. Itt is figyelembe vesszük az egyéni sajátosságokat. Kivárjuk, amíg a gyermek engedi, hogy közeledjünk felé, és igényli a testközelséget. Ezt a többi gyermek felé is közvetítjük. Csoportjainkban a gyermekek közül mindig több olyan kisgyermek akad, aki szociálisan érzékenyebb, szívesen segíti a kisebbeket/ az újonnan érkezőket és sokat segítenek befogadásukban, elfogadásukban és a szokások megismertetésében.

Az óvodapedagógus szerepe meghatározó abban, hogy a gyermek és a gyermekeken keresztül a szülők mielőbb bizalmi viszonyba kerüljenek a pedagógussal és általa az intézménnyel. Fontos a gyermekkel kialakított kétszemélyes kapcsolat. Az óvodába megérkezéskor a személyes, csak neki szóló üdvözlés a „Már nagyon vártalak!” „Holnap is várlak!” kedveskedő mondatok, lovagoltatók, höcögtetők, ringatók, beszélgetések, cirógatások, akár rövid időre is, de a gyermek érezze azt, hogy fontos, hiszen a kisgyermeket az érzelmein keresztül lehet bármilyen tevékenységre motiválni, mert legfontosabb számukra az érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes légkör. Mindezek megalapozása nagyon fontos, hiszen az óvodapedagógus

- ✓ így ismerheti meg a gyermek sajátos jellemzőit, esetleges másságát, el kell fogadnia különbözőségeiket
- ✓ példamutató magatartásával a különbözőségek tiszteletére és elfogadására nevelje a gyermekeket
- ✓ segítse szakmai kompetenciájával példaértékű személyiségével, erkölcsi magatartásával a gyermek-gyermek-gyermek- felnőtt kapcsolatok alakulását, személyes beszélgetésekkel, együtt játszással, annak igényének kialakításával, testközelséggel, kétszemélyes kapcsolat bensőséges kialakításával, a gyermekek közötti kapcsolatok, pozitív támogatásával
- ✓ Közvetítse a megértést, bizalmat, elfogadást és egymás és önmaguk tiszteletben tartását
- ✓ A társakkal való közös játszás egyéni fejlődési ütem függvényében és figyelembevételével hároméves kor után általában négyéves kor után, öt éves korban jelentkezik.

Társas kapcsolataik és egymáshoz való viszonyaik a közös élmények tevékenységek közben fejlődnek, alakulnak. Ezáltal fejlődik együttműködési képességük, egymáshoz való viszonyuk, melyek által megismerik azokat az érzéseket és fogalmakat jelentését, mint szimpátia, barátság, másság elfogadása. Megtapasztalják én határaikat, alakul én képük, alakul önértékelésük.

Az óvodapedagógus sokszínű tevékenységek megteremtésével, lehetőségek megragadásával járul hozzá és segíti a kapcsolatok kialakulását, az egyéni sikereiket, beilleszkedésüket, a gyermekek társas viszonyainak pozitív fejlődését, lehetőséget biztosítva arra, hogy együttműködve, de önállóan saját indíttatásból vegyenek részt a kínált lehetőségekben, alakuljon egymáshoz való viszonyulásuk. Ezáltal alakul kommunikációjuk,

beszédkultúrájuk, és érzelmi intelligenciájuk. Eközben megtanulják az óvodapedagógus segítségével, hogy hogyan kontrollálják indulataikat, de érzelmeiket nem visszatartva miként fejezzék ki azokat. Egyéni beszélgetésekkel személyes példával, megnyugtató szavakkal azt érzi a gyermek, hogy nem csak vele történik ilyen, és segítséget kap ahhoz, hogy feldolgozza érzéseit, amelyeket az óvodapedagógus tiszteletben tart nyugodt, csendes, megértő magatartási mintájával. Metakommunikációjával a mindennapok során, játszás, tevékenységek, séták során a gyermekek megtapasztalják saját és mások érzelmi hatásait, fejlődik kifejezőképességük, meg tudják fogalmazni az érzelmeiket, és felismerik azokat.

A konfliktus helyzetek kezelése nem egyszerű feladat, de megfelelő kompetenciával, empátiával rá tudja a gyermeket vezetni az életkori sajátosságoknak megfelelően arra, hogy mikor cselekedett helyesen és mikor nem. Meghallgatással, példákkal, kérdésekkel, várakozással, rávezetéssel éreztethető a felelősség a gyermekkel. Bírálat, veszekedés, hibáztatás nélkül. Motiválással kompromisszum hajlandóságra neveléssel. Kerülendő a folyamatos értékelés a gyermekek viselkedésében. Fontos a szabályok fokozatos bevezetése, amelyeket következetesen kell betartatni.

Az óvoda és a csoportok hagyományainak kialakítása hozzájárul a gyermekek egymás felé fordulásának erősítéséhez. Az óvodai ünnepek az érzelmi nevelés fontos eszközei, melyek során a készülődésben, az ünnepre való ráhangolódásban, a közös tevékenységben az óvoda gyermekei, dolgozói mellett a szülők is aktív részt vállalnak. Így a szülők a család számára is lehetőséget biztosít az óvodai életbe való betekintésbe, sajátjukként tekintenek intézményünkre és motiválttá válnak a közös rendezvényeken való részvételre, a szoros együttműködésre, beilleszkedésre. Összehangoltabbá válik a családi és óvodai normarendszer, hatékonyabbá válik a segítségnyújtás.

Az óvodapedagógus a nevelés hatékonysága érdekében a nevelő munkát segítő munkatársakkal egyeztetni az erkölcsi – közösségi nevelés elveit, normáit, aki szintén példaértékű magatartásával, személyiségével, viselkedésével segíti, támogatja a mindennapi szokásrendszer betartásával az óvodapedagógus munkáját, és a gyermekek beilleszkedését.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- ✓ A gyerekek szívesen járnak óvodába, ragaszkodnak társaikhoz, a felnőttekhez.
- ✓ A közösségben bátran vállalnak feladatot, önbizalmuk pozitív irányba alakult.
- ✓ Törekednek a pozitív megoldásokra.
- ✓ Tevékenységekben képesek felnőttekkel, társaikkal kapcsolatot teremteni, együttműködni,
- ✓ segítséget nyújtani.
- ✓ Képesek kommunikálni, megfogalmazni vágyaikat, gondolataikat, problémáikat, ötleteiket,

érzelmeiket.

- ✓ Mások érzelmeit felismerik, saját érzelmeiket kontrollálni tudják.
- ✓ A gyermekek között kevés a konfliktus.
- ✓ Konfliktushelyzetben nem agresszív, pozitív megoldásra törekednek, amely mindenki számára megfelelő önállóan is.
- ✓ Képesek tolerálni a másságot, egymás igényeit,
- ✓ A közösségi élet szokásai természetessé váltak számukra.
- ✓ A sajátos nevelési igényű gyermekek szocializációja, együttműködési készsége önmagához képest alakul.

A csoportok szokás- és normarendszere

A megfelelő szokásrendszer kialakítása a mindennapi óvodai élet harmonikusságát, nyugalmát és zökkenőmentességét biztosítja. A tevékenykedtetések, cselekedtetések mindennapi gyakorlására, ismétlésére építve fejlesztjük a gyermekek egész személyiségét, amelyek során alakul ki a szokásrendszerük. A megfelelően megválasztott szokásrendszerünk kialakításával elmaradnak a felesleges mozdulatok, a gyermekek számára biztonságot nyújt az egységes elvárás rend, amely hatékonyan alakítja a csoport szokásait. Óvodába érkezéskor, amikor a gyermek megtörli a lábát, köszön, az étkezések előtti mosdó használat, kézmosás, az öltözőben való szokások, rend megszokása stb. mind hozzájárulnak a jól kialakított szokások rendszeréhez, amelyen keresztül a gyermek automatikusan cselekszik, így nem történik koncentráció, akarat kifejtés.

Az utánzásnak nagy szerepe van a szokásrendszer kialakításában, amely kialakításában fokozott következetességre, pozitív motiválásra van szükség a nevelőink részéről. Magában foglalja a csoportban dolgozó óvodapedagógusok és dajkák személyes példa értékű magatartását, szokásrendszerét, amelyeket a gyermek megfigyelve is elsajátít.

Ahhoz, hogy a szokás automatikussá váljon, kihagyások a folyamatban nem fordulhatnak elő. Fontos, hogy a szokásaik, normáik kialakítása során előtérbe kerüljön a rendszeres megerősítés, dicséret, odafigyelés. A szidás mellőzésével mindig magyarázat kísérje. Az ismétlése és gyakorlások folyamatában alakul át tudatos cselekvéssé.

Minden nevelési év elején a csoport fejlettségi szintjét figyelembe véve határozzuk meg a szokás- és normarendszert a tevékenységekkel és feladatokkal együtt.

Csoportok hagyományai

Mindkét csoport

- ✓ Születésnapok ünneplése
- ✓ Névnepok ünneplése alkalmanként (vagy ha a születésnap nyári időszakra esik)
- ✓ Séta a kisebbekkel
- ✓ Közös óvodai kirándulás
- ✓ Utazó bábszínházak
- ✓ Közös programok

Katica csoport (5-6-7 éves korúak) ünnepei hagyományai

Nyílt ünnep

- ✓ Idősek világ napja
- ✓ Húsvét a Margaréta nyugdíjas klubbal

Iskolásokkal közös hagyomány:

- ✓ Versmondó délelőtt
- ✓ Majális az elsősökkel
- ✓ Tanóra látogatás

Óvodán belüli közös ünnepek:

- ✓ A nemzeti ünnepünket, március 15-ét megemlékezés formájában tartjuk, figyelembe véve a gyermekek életkori sajátosságait.
- ✓ Mikulás
- ✓ Karácsony
- ✓ Farsang

Nyílt ünnepeink:

- ✓ Anyák napja- anya nap
- ✓ Évzáró- családi nap- nagycsoportosok búcsúztatása
- ✓ Húsvéti nyílt nap
- ✓ Falu karácsonya

Jeles napok:

- ✓ Tök jó nap
- ✓ Víz világnapja
- ✓ Föld világnapja
- ✓ Madarak és fák napja- sport nap- apa nap
- ✓ Környezetvédelmi nap a szülőkkel, családdal

Ünnepeinkkel, hagyományainkkal erősítjük az összetartozás élményét a szűkebb- óvodai és tágabb- más közösségekkel a falu lakóival, a hazafiság tudat a hovatartozás érzés alakításával, egymás és az idősek tiszteletével.

Nevelési módszereink

Személyes példaadás, gondozás, szoktatás, szokás alakítás, bemutatás, szemléltetés, szóbeli közlés, bátorítás, megerősítés, megértés, törődés, biztatás, elismerés, dicséret, jutalmazás, motiválás, vigasztalás, bátorítás, szeretet adás, irányítás, beszélgetés, magyarázat, probléma megoldás, dramatizálás, együtt játszás, gyakorlás, figyelemmel kísérés, ellenőrzés, értékelés, kooperáció, differenciálás, gondolkodás fejlesztésére irányuló kérdések, vitára, magyarázatra, vélemény nyilvánításra késztetés.

A gyerekektől elvárt viselkedés

Óvodába érkezéskor- távozáskor köszönjenek a felnőtteknek és társaiknak. Járjanak szívesen óvodába. Tudjanak illedelmesen kérni, és köszönjék meg amit kaptak, Tudják beismerni, ha helytelenül viselkedtek. Tudjanak segíteni fiatalabb társaiknak, a felnőtteknek. Tudjanak kapcsolatot teremteni társaikkal, a felnőttekkel és legyen is rá igényük. Legyenek szociálisan érzékenyek, empátikusak és jelezzék, ha az ellenkezőjét tapasztalják. Tolerálják a másságot. Konfliktus helyzeteket törekedjenek pozitívan megoldani. A közösségi élet szokásai váljanak számukra természetessé.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- ✓ Ragaszkodnak az óvodához, a kisebb gyermekekhez, a felnőttekhez és ezt érzelmekben, szavakban és tettekben is megjelenítik.
- ✓ A gyermekek szociális érzelmeinél jelen van az egymásrautaltság, segítőkészség, összetartozás és rokonszerv érzése, elfogadják a különbözőségeket.
- ✓ Kialakult közösségtudatuk, feladattudatuk, a helyes közösségi magatartásuk és a

kapcsolatteremtésre való képességük.

- ✓ Szabálytudatuk kialakult, uralkodnak érzéseiken, viselkedésükön.
- ✓ Konfliktushelyzetben képesek társaikkal egyezkedni, a szociális konfliktusaikat megoldják.
- ✓ Magatartásukat erkölcsi normák irányítják.
- ✓ Esztétikai érzelmekkel rendelkeznek.
- ✓ Képesse válnak a hagyományteremtésre, alakulóban van nemzeti identitás tudatuk, hazaszeretetük, szülőföldről, családjához való kötődésük alapja kialakult. Rá tudnak csodálkozni a természetben, az emberi környezetben található jóra és szépre és megbecsülik ezeket.
- ✓ Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára, készen áll az iskolai életre és a tanító elfogadására, a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

9.4 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés

A kommunikáció különböző formáinak alakítása az anyanyelv fejlesztésével együttesen valósul meg, a beszélő környezettel, a helyes mintaadással és szabálykövetéssel, az óvodai tevékenység észében.

Minden tevékenységformában megvalósuló feladat a gyermek beszédkedvének megbecsülése, fenntartása, ösztönzése, a kérdésekre való válaszadás és fontos a igénylésére a kellő figyelem.

Célunk:

- ✓ Oldott, derűs légkör kialakítása, megteremtése, amelyben természetessé válik a közlési vágy
- ✓ Ahol a kapcsolatteremtő beszéd-készség fejlődik és fejleszhető.
- ✓ A gyermek beszéd-készségének fejlesztése, a szókincs bővítése.
- ✓ Kooperáció, differenciálás, gondolkodás fejlesztésére irányuló kérdések, valamint vitára, magyarázatra, vélemény-nyilvánításra készítés.
- ✓ Az óvodai élet mindennapjai során az anyanyelv fejlesztésének és a kommunikáció különböző formáinak alakítása.
- ✓ Mindezt a beszélő környezet példamutató magatartásával, a helyes mintaadással és szabálykövetéssel, a javítgatás elkerülésével valósuljon meg.
- ✓ A gyermekek játékos tevékenységei, munka, tanulás, társas érintkezések során utánzás alapján sajátítsák el anyanyelvünk jel-és szabályrendszerét.
- ✓ A nyelvtanilag helyes beszéd, a mondanivaló árnyalt megfogalmazása, a sajátos nyelvi formák elsajátítása.

Feladatunk:

- ✓ Változatos tevékenységek szervezésével a gyermekek életkori sajátosságaira, érdeklődésére építve érzelmeiken keresztül motiváljuk őket.
- ✓ Új tapasztalatok, ismeretek szerzésének biztosítása játékos tevékenységek során a természeti és társadalmi környezetről.
- ✓ Beszédhelyzetben feltehetik kérdéseiket, amely a bizalmi, bensőséges személyes kapcsolaton alapul és ezekre választ is kapnak.
- ✓ Spontán szerzett ismereteik, tapasztalataik, bővítése és rendszerezése valamint értelmi képességeik fejlesztése: gondolkodás, emlékezet, figyelem, érzékelés, észlelés, képzelet, kreativitás.
- ✓ Képszerű szemléletes gondolkodásuk alakítása.
- ✓ Rávezetjük az összefüggések felismerésére, megfogalmazására ezzel is fejlesztjük szóbeli kifejezőkészségüket, gondolkodásukat.
- ✓ A sokszínű, változatos tevékenységek során változik kommunikációs készségük, beszédkedvük, beszédkészségük, bővül szókincsük.

A nevelés tartalma**Szervezeti formái helyzettől függően:**

- ✓ egyéni
- ✓ mikro csoportos
- ✓ frontális

Tartalma:

A gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, gyakorlása. Változatos tevékenységeken keresztül további élmények, tapasztalatok biztosítása.

Az értelmi képességek fejlesztése érdekében

- ✓ lehetőséget biztosítunk a fantázia, alkotó gondolkodás szabad alakulására, motiváljuk őket felfedezés örömére,
- ✓ segítjük a gyermek én képének fejlődését, a testséma kialakulását,
- ✓ törekszünk olyan pozitív élményeket biztosítani, amelyek fokozzák az érzelmeket és ezek hatására az emlékezeti bevésődés spontán módon, hatékonyabbá válik,

Címe: 3293 Visznek Szabadság út 93.

maximálisan kihasználjuk, hogy a gyermek érzékszervein keresztül tapasztalati úton ismeri meg az őt körül vevő világot

- ✓ a természeti, társadalmi, tárgyi környezetből szerzett benyomásaira építünk, valamint az ezekből merített spontán tapasztalataikra és élményeikre,
- ✓ biztosítjuk számukra a képzelet sokoldalú fejlesztését biztosító sokszínű tevékenységeket, mint az önkifejezés vizuális módon, dráma játék, szóban, táncsal, mozgással, zenére, mesetudat elkülönítése,
- ✓ tudatosan szervezzük a közös alkotó tevékenységeket, mert az átélt intellektuális élmények fejlesztik a gyermek értelmi képességeit, mely során motivációs bázis alakul ki a gyermekben
- ✓ figyelemkoncentrációt igénylő feladatokat biztosítunk
- ✓ mindezek által fejlődik érzékelésük, észlelésük, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás stb.
- ✓ megteremtjük annak lehetőségét, hogy a gyermek a művészeteken és az alkotómunkán keresztül szerezzen olyan élményeket, amelyek felkeltik és fenntartják a tanulás örömét.

Az anyanyelvi nevelés témától és helyzettől függően egyéni, mikro csoportos vagy frontális szervezeti formában valósul meg. A spontán helyzetek kihasználásával nagy lehetőség nyílik az anyanyelvünk alakítására, fejlesztésére, fejlődésére. A mindennapi élet során folyamatos lehetőség nyílik arra, hogy változatos formában alakuljon szókincsük, beszédképességük, beszédkulturájuk, mondat alkotási készségük, hiszen folyamatos a közlés, a konfliktus helyzetek, problémák, gondolatok, érzelmek, folyamatos kapcsolatban vannak egymással, a felnőttekkel.

Egyéni beszélgetések során elsősorban az érzelmi érintettségű beszélgetések valósulnak meg, amikor a kisgyermek még tanulja megfogalmazni, hogy mi az, ami őt bántja vagy helyesen cselekedett e éppen abban a szituációban, amelybe ő belekerült. Elsősorban az otthonról hozott minták dominálnak, mivel utánzással tanulnak kommunikálni és ez megnyilvánul beszédkulturájukban, verbális és nonverbális kommunikációjukban, az interakciókban. Későbbiekben elsajátítják mindezt, ahogyan az óvodában szokásos. Így az óvodapedagógus mintája az elsődleges ezért fontos, hogy magatartásában, kommunikációjában, hitelességében milyen példát közvetít a gyermekek, szülők és kollégái felé. Nagyon fontos a kisgyermekek számára a szemkontaktus, a szemmagasságban történő beszélgetések.

Kétszemélyes kapcsolatban történnek a höcöggetők, lovagoltatók, simogatók, ringatók stb., amelyek szintén egy bensőséges viszony kialakítására, érzelmi, mentális, verbális fejlesztésre nagy hatással vannak.

A szabad játék biztosítása nagymértékben befolyásolja a nyelvi fejlődést azok lehetőségével, mint a bábozás, dramatizálás, szerepjáték melyek során nemcsak a szocializációs folyamatok is nagymértékben fejlődnek.

Az alkalmankénti beszélgetések alkalmával elmesélhetik élményeiket a hétvégéről, az otthon történt eseményekről, ünnepekről, a családról, az évszak és események adta lehetőségekről. Megfogalmazhatják gondolataikat, érzelmeiket, elmondhatják véleményüket, egymást meghallgatva, ezáltal egymástól is tanulva. Ezáltal fejlődik beszédfigyeljük, toleranciájuk, fenntartható egymás iránti érdeklődésük, hatással van közösségi érzésük fejlesztésére.

Frontális tevékenységekben megvalósul a fonémás, asszociációs, ellentétpáros, szinonimás, ok-okozati összefüggéseket felismerő, képzeleti témákat érintő, érzéseket megfogalmazó játékok, mesélés, saját mese kitalálása, találós kérdések, artikulációs játékok. Mindezek megvalósulnak egyéni vagy mikro csoportos formában is.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- ✓ Az anyanyelv szabályainak megfelelően tisztán, helyesen hangzóejtéssel beszélnek
- ✓ Társas-kapcsolataik során a beszédhelyzetnek megfelelő kommunikációs viselkedési formát alkalmazzák.
- ✓ Ismereteik alapján motiválhatóak, így megismerő tevékenységük belső érzelmi indítékok késztetik, kialakulóban van szándékos figyelmük, fogalmi gondolkodásuk.
- ✓ Alakuló feladattudatuk, feladattartásuk munkatempójukban, kitartásukban, önfegyelmükben és önállóságukban nyilvánulnak meg.

10. AZ ÓVODAI TEVÉKENYSÉG FORMÁI

Az óvodai tevékenységformák tervezése során az adott területekre jellemző speciális feladatokat fogalmaztuk meg; bővítve a tevékenységek tartalmával, a tartalom kiválasztásának szempontjaival a tanulás megszervezésével az óvodai nevelésünk feladatainak és céljainak megfelelően. A különféle tevékenységformákkal, ezen belül az ének, zenével, énekes játékkal, gyermektáncsal, mesével, verssel, rajzolással, kézimunkával a kreativitásukat szeretnénk fejleszteni; elérni, hogy a szépséget felismerjék, értékeljék. A játékos tevékenységek során fejlesztjük képességüket, megalapozzuk műveltségüket, a művészet esztétikájának felismerését, a művészeti ágak megismerését, az esztétikai érzelmek bővítését. A gyermek a zenei, irodalmi alkotások hatására keletkezett érzelmeit, hangulatait kifejezi a vizualitás

eszközeivel.

A fenti megállapítások alapján ezek a területek szorosan összekapcsolódnak, naponta gerincét alkotják óvodai tevékenységünknek, úgy, hogy közben minden terület szuverenitását megtartja.

10.1 Játék

A játék az óvodáskorú gyermek legfontosabb, alapvető tevékenysége, nevelésük leghatékonyabb eszköze. Semmi mással nem helyettesíthető, önmagáért a tevékenység örömeért végzett, önként választott. A játék során fejlődnek ki a gyermek képességei, ezért a játék személyiségfejlesztés eszköze is. A játékon át megismerhető a gyermek személyisége, sajátosságai. Átala lehetőség nyílik felmerülő és rejtett problémák feltárására, konfliktus kezelésre, belső feszültségek feloldására.

Célunk:

- ✓ A szabad játék által komplex személyiségfejlesztés.
- ✓ Kreativitásuk és képzeletük fejlesztése.
- ✓ A szabad játék által az eltérő szociokulturális környezetből érkező gyermekek sajátosságainak megismerése, egymás értékeinek és különbözőségeinek tiszteletben tartása és elfogadása, valamint érzelmi intelligenciájuk fejlesztése.
- ✓ Mindezek által közösség építés és integrálás.

Feladatunk:

- ✓ A képességek, készségek és tulajdonságok, attitűdök alakításával a gyermekek személyiségének komplex fejlesztése és a játék során a valóság megismertetése,
- ✓ A szabad játék elsődlegességének biztosítása a tevékenységek közötti harmonikus arányok megteremtése,
- ✓ A játékok elérhető helyen történő elhelyezése, inger gazdag, kíváncsiságot keltő a helyi adottságokat kihasználó játéktér, környezet kialakítása,
- ✓ A hazaszeretet, szülőföldhöz való kötődés megalapozásaként, szűkebb és tágabb környezetükből szerzett ismeretek, egyéni és közös élmények és tapasztalatok feldolgozásának biztosítása,
- ✓ Az életkori sajátosságoknak megfelelő játékfajták és játékeszközök biztosítása,
- ✓ Az eltérő kulturális, szociokulturális háttérből fakadó sajátosságok figyelembe vételével a játék eszközök, a játék tartalmának, fajtájának bővítése,
- ✓ Játékirányítást segítő (szabad, irányított játék) pedagógiai, pszichológia szakértelem, módszertani kultúra gazdagítása,
- ✓ A játék során az óvodapedagógus attitűdjével nyújt mintát a gyermekek optimális

személyiségfejlődéséhez.

- ✓ A játék közbeni, tudatosan megengedő, támogató biztonságot adó jelenléttel, nyugodt légkör megteremtésével normák közvetítésével, képviselétével a beszédkedv, a közlésvágy motiválása, az iskolai beilleszkedéshez szükséges lelki, szociális érettség közvetett segítése,
- ✓ A szabad játék és játszótárs biztosítása, játéktámogató magatartással, reflektív attitűddel, (differenciált reagálás, egyéni bánásmód megvalósítása) a szülők szemléletformálása,

A játékhöz szükséges feltételek biztosítása

- ✓ nyugodt légkör
- ✓ idő
- ✓ megfelelő hely
- ✓ eszközök
- ✓ élmények, tapasztalatok
- ✓ irányítás

A mindennapok során a szükséges helyet és időt párhuzamos játéktevékenységek által biztosítjuk, így a gyermekek önállóan tudnak választani a sajátosságaiknak, pillanatnyi érzelmi állapotuknak megfelelő játéktevékenységet. A csoportokban megtalálható játékeszközökön- építőjátékok, szerepjátékok, bábok, dramatizáláshoz szükséges eszközök, társasjátékok, mozgásos játék eszközök- kívül az adott témahetekhez kapcsolódó, óvodapedagógus által felkínál lehetőségek biztosítása.

A játék a gyermekek egészséges fejlődése szempontjából elengedhetetlen. Ez által ismerik meg önmagukat és fedezik fel szűkebb majd tágabb környezetüket. A játék formája az idő előrehaladtával változik számukra, de fejlődnek kognitív, emocionális és szociális képességeik, mozgáskultúrájuk, társas kapcsolataik. A nyugodt, derűs légkörben történő játékhöz biztosítjuk a csoportszobai és udvari játszóhelyeken kívül a közös élményszerzés lehetőségét a faluban, a patakparton, ahonnan látszik a Mátra és a szántóföldek, valamint a tóparton.

A gyakorlójáték során bontakozik ki a gyermek egész személyisége döntően befolyásolja érzelmi életét, fejleszti kezűgyességét, tájékozódó képességét. A tárgyakkal végzett gyakorlati tevékenység során fejlődik szemléletes, cselekvő gondolkodása.

A szerepjáték során a gyermek legtöbbször a hozzá közel álló felnőttek tevékenységét, magatartását játssza el, vagy amely személy, élőlény szerepébe szeretne bújni akár bábozás vagy dramatizálás során. Így fedezik fel és értik meg a körülöttük lévő világot:

Címe: 3293 Viszneck Szabadság út 93.

- ✓ játékosan ismerkedik tettek, cselekedetek pozitív és negatív következményeivel
- ✓ több szempont szerint fedezheti fel a környezetét, cselekedeteket, tárgyakat, eseményeket, érzelmeket így bátrabban és magabiztosabban fejezheti ki érzelmeit és gondolatait, ezáltal oldódik a benne lévő feszültség, stressz
- ✓ megéli, átéli újra a tapasztalt helyzeteket, a való életre tanítja, miközben bővül szókincse, fejlődik kreativitása, fantáziája szociális készsége és egyre empatikusabbá válik

Az konstruálójáték – építés, barkácsolás, kézimunka, alkotó tevékenységek- a szerepjáték részeként bontakozik ki. A szerepjáték folyamatában a gyermek alkotásokat hoz létre, melynek során fejlődik gondolkodása, képzelete, kreativitása, fantáziája, finommotorikája, szem- kéz koordinációja, analizál, szintetizál és megismeri az elemek tulajdonságait. Az alkotás öröme nagymértékben hozzájárul önbecsülésének emeléséhez. Barkácsolás, kézimunka és más alkotó tevékenységekhez olyan anyagokat, eszközöket biztosítunk, melyeknek elkészítése, felhasználása folyamán a gyermeknek lehetősége van szerszámok megismerésére, használatára, anyagok érzékelésére, tulajdonságainak megismerésére.

Szabályjáték alapja a fogalmi gondolkodás, amely a szabályok megértésének az alapja. Öt éves kortól illetve egyéni fejlődési ütemtől függően különös hangsúllyal szükséges ezzel a játékfajttal ismerkedniük, hiszen a szabálytudat alakulásához és az iskolaérettség eléréséhez elengedhetetlen. A kitűzött célok érdekében fontos szabályoznia mozgásvágyát, magatartását, viselkedését, cselekvését. Ezekhez a tevékenységformákhoz társasjáték, sportok, versenyjátékok, kártyajátékok- változatos eszközök állnak rendelkezésünkre.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- ✓ A játék örömforrást jelent a gyermekek számára, mely befolyásolja érzelmi és akarati életüket.
- ✓ Képesek vágyaikat, indulataikat játékukban kifejezni.
- ✓ Rendelkeznek olyan ismeretekkel, melyeket játékukban megjelenítenek.
- ✓ Mozgásuk összerendezetté válik, manuális készségük folyamatosan alakul.
- ✓ Kialakul az együttjátékozás igénye.
- ✓ Játéktudattal rendelkeznek.
- ✓ Alkalmazkodnak társaikhoz, a játékszabályokat betartják.
- ✓ Problémamegoldó gondolkodásuk fejlett, képzeletük gazdag, kreatív.
- ✓ Érdeklődésük a környező valóság megismerésére irányul.
- ✓ Játékfegyelemmel rendelkeznek.
- ✓ A játékeszközöket megfelelően használják.
- ✓

10.2 Verselés, mesélés

Az óvodás korú gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van a 3–7 éves korosztályban. A gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez hozzájárulnak a játékos mozgásokkal is összekapcsolt dúdolók, mondókák, versek. Ezek a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak ritmusukkal, a mozdulatokkal és szavak egységével.

Célunk:

- ✓ Az irodalom megszerettetése által a gyermekek érzelmi és erkölcsi fejlődésének elősegítése, mozgás-, kép- és történet iránti igényének kielégítése, hallás utáni képalkotás
- ✓ A személyes, közvetlen kommunikáció iránti igény kialakítása
- ✓ Az irodalmi művek feldolgozása által művészi élmények nyújtása
- ✓ Emocionális nyugalom megteremtése, fenntartása

Feladatunk:

- ✓ Az anyanyelv megismertetésén, az irodalmi érdeklődés felkeltésén túl a változatos irodalmi élmények közvetítése; a gyermekek érzelmi - értelmi és erkölcsi fejlődésének elősegítése.
- ✓ A csoportoknak megfelelő irodalmi élmények nyújtásával az irodalmi érdeklődés felkeltése.
- ✓ A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése a versekkel, mesékkel és dramatikus játékokkal
- ✓ Az irodalmi anyag igényes kiválasztása.
- ✓ Hangulatos mesesarok kialakítása.
- ✓ Korcsoportnak megfelelő mesekönyvek biztosítása.
- ✓ A meséléshez, verseléshez szükséges eszközök, bábok elhelyezése a gyermekek számára elérhető helyen.
- ✓ A megfelelő érzelmi légkör, az átélést segítő hangulat kialakítása.

A gyermekeket az elmélyült mesehallgatásra ösztönözzük, ne zavarják egymást a mesélés közben. Előadásunkban törekszünk az érthetőségre, artikulációra a hangsúlyozásra, intonálásra. Lehetőséget teremtünk arra, hogy a gyermekek elmeséljék vagy dramatizálják kedvenc meséiket. A ritmikus verseket, népi mondókákat fokozatosan hosszabb terjedelmű, versekkel váltjuk fel. A kezdeményezett beszélgetések során,

a versek, verses mesék megszerettetésével gazdagodik aktív, passzív szókincstük, fejlődik kifejezőképességük, beszédkulturájuk.

A tevékenység tartalma:

A 3-4 évesek az év folyamán 8-10 mondókát ismernek meg, verset, hintáztatót, höcögtetőt, lovagoltatót. A vidám rigmusok, kiszámolók, állathívogatók a természeti jelenségekhez, állatvilághoz és a mindennapi élethez kapcsolódnak.

Új meséket 10-12 alkalommal hallgatnak a gyermekek. Ezek között megtalálhatóak a láncmesék, egyszerű állatmesék, az állatok beszédét dramatizáló mesék. Egyenes vonalú cselekmény, az érdeklődést fenntartó, fokozó szavak, fordulatok, ritmikus ismétlődések jellemzik.

Az 5-6-7 évesek már hosszabb mesék hallgatására is képesek, megjelennek a több fázisú, cselekményesebb állatmesék, a realiztikus meséken át a tündérmesék, a tréfás és műmesék. Ez a korcsoport 10-15 új mesével ismerkedik meg. Egy részét dramatikus játékkal is feldolgozzuk. A délutáni pihenő alatt folytatásos meséket olvasunk, lehetőséget adunk önálló mese kitalálására, elmondásra. A versanyag 12-15 versből, 5-6 kiolvasóból, tréfás mondókából áll. Találós kérdésekkel, rímjátékokkal gazdagítjuk ismereteiket. Az új versek a gyermekek élményeihez, alkalmakhoz és az időjárás változásaihoz kapcsolódnak. Lehetőség nyílik a szavalásra, szereplésre.

A tevékenység tartalmának kiválasztása, a kiválasztás szempontjai:

Olyan verseket, meséket választunk, amelyek a gyermek érzelmi, erkölcsi, értelmi, fejlődésének és fejlesztésének érdekében közvetítik a környezet megszerettetését, a néphagyományokat, az évszakok szépségét. Irodalmi anyagunkat elsősorban a magyar népmesék világából gyűjtjük össze. Ezen kívül helyet adunk a magyar klasszikusok és a mai magyar írók modern meséinek. Néhány mese erejéig megismertetjük a gyermekeket szomszéd népek életével is.

Az irodalmi anyag tartalmát tekintve feleljen meg gyermek életkori jellemzőinek, érdeklődésének, a tapasztalat gazdagságának, valóságismeretének. segítse az értelmi, érzelmi és anyanyelvi nevelés feladatainak megvalósítását.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- ✓ A tanult verseket, meséket ismerik, képesek felidézni.
- ✓ Szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat.
- ✓ Várják, igénylik a mese- és vershallgatást.
- ✓ Tudnak történeteket kitalálni, szívesen mesélnek társaiknak.

- ✓ Az erkölcsi fogalmakat értik, képesek erkölcsi ítélet alkotására.
- ✓ Képesek az irodalmi alkotás vizuális megjelenítésére.

10.3 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi közös éneklés örömét a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét. A hagyományok megismerését, továbbélését segítik a néptáncok és népi játékok, a népdalok éneklése, hallgatása, az ölbeli játékok, a zenélés örömet nyújt, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását. A környezet hangjainak megfigyelése, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, kortárs művészeti alkotások felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az általuk nyújtott egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás a zenei kreativitás alakításához mind hozzájárul.

Célunk:

- ✓ Az érdeklődés felkeltése, megszerettetése a zene, mint művészet iránt
- ✓ Zenei képességek fejlesztése
- ✓ Énekes játékok, egyszerű zenei eszközök használatának megkedveltetése
- ✓ Érzelmi, esztétikai élmény nyújtás, ízlés formálás
- ✓ A közös mozgás- egyszerű tánclépések, közös játék örömeinek átélése, megszerettetése
- ✓ A zenei anyanyelv megalapozása
- ✓ Gátlások oldása

Feladatunk:

- ✓ A közös éneklés, a közös énekes játékok örömeinek megéreztetése, ami fejleszti a gyermekek zenei ízlését, érdeklődését, esztétikai fogékonyságát.
- ✓ Zenei élmények átélésével alapozzuk zenei anyanyelvüket.
- ✓ A dalok, játékok, zenehallgatási anyagok igényes, életkornak és a csoport készségszintjének megfelelő válogatása.
- ✓ A gyermekek érzelmeire alapozva nyugodt, derűs légkört biztosítunk az érdeklődés, a zenei ízlés, az esztétikai fogékonyság, a hallás és éneklési készségük, alkalmazkodási készségük, viselkedés kultúrájuk fejlődése érdekében.
- ✓ A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése mondókákkal, a gyermekdalokkal és a zenei készségfejlesztő játékokkal.
- ✓ Az óvodai zenei nevelés során megismertetjük őket mondókákkal, énekes játékokkal,

komponált gyermekdalokkal.

- ✓ Ösztönös mozgásigényüket használjuk fel a ritmusérzék és a mozgás fejlesztésére.
- ✓ A mindennapok során különböző tevékenységekhez kapcsolódva nyújtunk zenehallgatási élményt. Érzelmi hatású dalokat, népdalokat énekelünk, de a zenei anyagunkban felhasználunk más népek dalait, magyar komponált műzenét, altatódalokat és klasszikus műzenét is.

A tevékenység tartalma

3-4 éves gyermekekkel elsősorban az ölbeli játékokat, ritmikus mozgással összekötött mondókákat ismertetünk meg és 4-5 hangból álló énekes játékokat játszunk, melyeket játékos mozdulatok kísérnek, 6-8 mondókát, ringatót, hintáztatót, lovagoltatót höcögtetőt, kéz- arc- ujj mutogatós és 10-15 énekes játékot gyakorolunk. Játék közben érzékeltetjük az alapfogalmakat, gyakoroljuk a kör alakítását. Bemutatjuk a halk-hangos beszéd, ének és a magas- mély közötti különbségeket, ezeket hangszerekkel is érzékeltetjük. Megfigyelgetjük a csend és a környezet hangjait. Ritmus hangszerekkel ismertetjük meg őket és használják is azokat, emellett más hangszerekkel is megismerkednek: szintetizátor, citera, köcsögduda, dallam csengő.

Különböző mozdulatokkal érzékeltetjük az egyenletes lüktetést. Énekeljük és tapsoljuk a gyermekek nevét, jelét, hívjuk őket. Egyszerű táncmozdulatok, tánclépések gyakorlásával fejlesztjük mozgáskultúrájukat.

Az 5-6-7 éves gyermekek számára több lehetőséget biztosítunk az önálló éneklésre, a már bonyolultabb körjátékok játszására. Válogathatnak a szerepcserés, párválasztó, sorgyarapító, felelgetős játékok közül. Ebben a korban 6-7 új mondókát, 15-20 énekes játékot és néhány alkalomhoz illő dalt ismernek meg a gyermekek. Emlékezetük fejlettségét felhasználjuk az ismert énekek, játékok, ritmusmotívumok, táncmozdulatok felidézésére, rögzítésére. Kisebb csoportokban történik a halk-hangos, magas-mély megkülönböztetése. Dallamfelismeréssel, dallambújtatással, motívumok hangsúlyának, dalok ritmusának gyakoroltatásával fejlesztjük zenei készségüket. Már a megismert ritmushangszereket használják. Az egyszerű tánclépések, táncmozdulatok előkészítése felnőtt minta utánzásával történik, melyek gyakorlásával együttműködési készségüket, esztétikus mozgásukat is alakítjuk.

A tevékenység tartalmának kiválasztása, a kiválasztás szempontjai:

A dalanyag kiválasztását meghatározzák a gyermekek életkori sajátosságai, nevelési célkitűzéseink, ritmikai, dallami, formai szempontok, szövegek tartalma, mozgásformák, tánclépések, valamint az aktualitás.

A 3-4 évesek számára fontos az auditív érzékelés mellett a tapintásos, bensőséges, emocionális élmény megélése a kéz- arc- ujj simogató, mutogató, ölbéli höcöggető, ringató, lovagoltató játékokkal, amelyek biztonságérzetet is nyújtanak számukra. A dalos játékok, amelyek hangterjedelmükben is rövidek, egyszerű utánozó mozgások kíséretében játsszuk. Egy- egy alkalomra szóló, ünnepi dal is van. A középső csoportosok is igénylik még az ölbéli játszást.

Az 5- 6- 7 évesek anyagában megjelennek a hosszabb mondókák és dalok, amelyeknek motívumai és ütemei is magasabb számmal jelenik meg.

A zenei nevelést kötött és kötetlen formában szervezzük, kisebb csoportokban végezzük a gyermekek igényét figyelembe véve.

Lehetőséget biztosítunk a sikerélmény átélésére. A zenehallgatást különböző tevékenységekhez kapcsoljuk, ismereteiket zenei élménnyel gazdagítjuk.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- ✓ A mondókákat, dalokat tisztán, szép szövegkiejtéssel éneklük egyedül és csoportosan.
- ✓ Különbséget tesznek zenei kifejezések között, érzékelik az eltéréseket a zenei fogalompárok között.
- ✓ Pontosan ismerik az egyenletes lüktetést, megkülönböztetik a ritmustól, kifejezik csoportosan és egyénileg is.
- ✓ Érzékenyek a természet és a környezet hangjaira, megkülönböztetik a hangszínek finom eltéréseit zörej és beszédhangon egyaránt, érzékelik a halk- hangos és magas- mély eltéréseket.
- ✓ Esztétikus térformák alakítására képesek, játékos mozgásaik ritmikusak.
- ✓ Táncos mozgásaik esztétikusak, a csoportosan végzett mozgások egyöntetűek.
- ✓ Ismerik a hangszereket és használják azokat a ritmushangszereket, amelyekkel az óvodában megismerkedtek.
- ✓ Önállóan kezdeményeznek énekelést, dúdolást, körjátékozást.

10.4 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka, mint az ábrázolás fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének.

Célunk:

Az esztétikai tartalmú élmények által a gyermekek vizuális észlelésének, az emlékezetének, képzeletének, a vizuális gondolkodásának, kreativitásának, finommotorikájának, szépérzékének, ízlésének, térben és síkban történő gondolkodásának fejlesztése.

Feladatunk:

- ✓ A gyermekek élmény - és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése, az alkotó tevékenység megszerettetése, úgy, hogy ez a gyermekek számára örömteli cselekvést jelentsen.
- ✓ Egész nap folyamán biztosítjuk az alkotó tevékenységhez a játékos, sok esztétikai élményt nyújtó légkört, melyhez megfelelő minőségű és mennyiségű eszköz áll a gyermekek rendelkezésére. A tevékenység a fontos, nem a mű.
- ✓ A megfigyelési, tapasztalatszerzési lehetőségek, élmények biztosítása, a gyermeki törekvések, motívumok összehangolása pedagógiai célkitűzéseinkkel összhangban van.
- ✓ Az általunk biztosított feltételekkel, az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítjük a képi- plasztikai kifejezőképesség, a komponáló, térbeli tájékozódó és rendező képességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma és színképzeteinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.
- ✓ Megismertetjük a gyermekeket a különböző anyagokkal és a kézi munka technikai alapelemeivel.
- ✓ Olyan vizuális tevékenységek felkínálása, amelyek során fejlődik a gyermekek együttműködési készsége, társas viselkedéshez kapcsolódó kommunikációs formákat és normákat sajátítanak el.

A tevékenység tartalma

A rajzolás, mintázás, kézimunka tevékenységeket a képkialakítás, a plasztikai munkák és a konstruálás, műalkotásokkal való megismerkedés és a környezet esztétikus alakítása köré rendezzük, az anyagok, eszközök és technikák megismertetésével.

A képkialakítás, plasztikai munkák, építés fejlesztési lehetőségei: színválasztás, színhasználat, színazonosítás, szín-megkülönböztetés, színkeverés, színállandóság, színnel történő díszítés, egész és

részforma, formarészlet, tagolt forma, formaképzés színnel, formagazdagítás részformákkal, formák díszítése, formák karakterjegyeinek kifejezése, szétszórt elrendezés, egyvonalas sorakoztatás, térbeli kompozíció, foltritmus, formaritmus, színritmus. Magában rejt a különféle anyagokkal való megismerkedést: textil, magvak, termések, papírok és s természetben találhatóak valamint a képlékeny anyagok lehetőségeit: használat, tulajdonság, alakíthatóság, beelátás formai jegyek megjelenése, karakteres formák. Mindezekkel való díszítés: nyomképzés, applikáció, változatos alapanyagok formaelemekkel. Ezek megismerése és használata közben megtapasztalják: részformák, egészformák a térben, formacsoport, egyensúlyi helyzetek, sorrend, módozat, valóságos formák leképezése, összehasonlítás: méret, differenciált arányviszonyok, tárgyakkal: soralkotás, ritmusképzés, téri viszonyok, több részlet összekapcsolása.

Tevékenység tartalmának kiválasztása, a kiválasztás szempontjai:

- ✓ Vizuális tevékenységük alapja az érzelemmel motivált élmény.
- ✓ Az élmények biztosításánál figyelembe vesszük az aktualitást és tevékenységforma jellegét a csoport fejlettségi szintjét.
- ✓ A nyugodt légkört biztosítva segítjük az alkotó, alakító tevékenységet mikrocsoportos formában.
- ✓ A különféle technikák elsajátításánál a fokozatosság elvét követjük.
- ✓ Egyéni fejlettségüket figyelembe véve differenciált segítségnyújtást adunk.

A tartalom megvalósításának szervezeti keretei

A rajzolás, mintázás kézimunka tevékenység a gyermekek önálló készítése, belső aktivitása a rendelkezésre álló és felkínált lehetőségek alapján működik. A tárgyi feltételek biztosítottak, amelyek a gyermekek számára bármikor elérhető eszközöket, anyagokat jelenti. Ezek bemutatása mikrocsoportos formában történik. Ez az alkotókedv felébresztését, beszédhelyzet teremtését, önbizalom erősítését is szolgálja.

Az önállóan kezdeményezett tevékenységekbe esetenként ötletadással is bekapcsolódunk, a technikákat tovább fejlesztjük. Az önálló kezdeményezés örömeztet is jelent a gyermek számára és kreatív megoldásra ösztönzi őket.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- ✓ Megjeleníteni élményeiket, elképzelésüket, ember és cselekményábrázolásra képesek.
- ✓ A színeket ismerik, változatosan használják.
- ✓ Ismerik az anyagok tulajdonságait, alakíthatóságát, a változatos ábrázolási technikákat.

- ✓ Értékítéletük alapján felfedezik a szépet, esztétikus munkák készítésére törekcszenek.
- ✓ Saját belső formavilággal rendelkeznek.
- ✓ Képesek a gondolati tartalmak képi, plasztikai megfogalmazására.
- ✓ Saját kezdeményezésükre is szívesen, örömmel rajzolnak.
- ✓ Műalkotásokat ismernek meg, amellyel fejlődik ízlésviláguk, esztétikai érzékük.

10.5 Külső világ tevékeny megismerése

A gyermek, környezete felfedezése közben, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, környezetben való tájékozódáshoz szükségesek.

Célunk: Megismeri és megtanulja a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj szeretetét, védelmét.

Feladatunk:

- ✓ A gyermekeket minél több közvetlen tapasztalathoz juttatni az életkoruknak megfelelő szinten az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
- ✓ Tevékenységekben a gyermekek tapasztalataira, élményeire támaszkodva új ismereteket nyújtani.
- ✓ A meglevő ismereteiket, mélyíteni, bővíteni, rendszerezni, a fokozatosság elvét betartva.
- ✓ Fejlődjön döntési képességük, legyenek képesek önálló véleményalkotásra.

10.5.1 Környezeti nevelési elveink

A környezet megismerésére nevelésünket segíti, hogy óvodásaink az első tapasztalataikat, ismereteiket az otthoni környezetben megszerzik. A környezettel való ismerkedés az életkor növekedésével egyre táguló, az ismeretszerzésben alapvetően elmélyülő folyamat. Segítjük a gyermekek spontán és irányítottan szerzett tapasztalatainak feldolgozását, sokoldalú értelmi fejlődését (észlelés, érzékelés, emlékezet, képzelet, megfigyelés, beszéd). A természeti és társadalmi környezet ok-okozati viszonyainak felfedeztetése közben megtanítjuk a gyermekeket kérdéseket feltenni és azokra a válaszokat megfogalmazni. A környezet megismerése lehetővé teszi a csoporthoz való érzelmi kötődést, kapcsolatépítést, a szülőföld szeretetének megalapozását.

A gyermekekkel miközben felfedeztetjük környezetét, olyan tapasztalatok birtokába juttatjuk, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodásához, tájékozódásához szükségesek. Megismertetjük a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi néphagyományok, szokások és a tárgyi kultúra értékeivel, megtanítjuk ezek szeretetét, védelmét is.

A tevékenység tartalma

3-4-5 éves korban

- ✓ Az óvoda elfogadása, megszerettetése.
- ✓ Az óvoda közvetlen környezetének megismertetése. A család tagjai, összetartozásuk.
- ✓ Testünk- önmaga felismerése tükörben, gondozási tevékenységek. Az évszakok szépségei, színei, jelenségei.
- ✓ Időjárás és öltözködés összefüggései.
- ✓ Közvetlen környezetünkben található növények: gyümölcsök- alma, körte, szőlő, virágok: hóvirág, ibolya, tulipán. Közvetlen környezetünkben található állatok: kutya, macska, sertés, szarvasmarha, a baromfiudvar lakói.
- ✓ Színek – alapszínek
- ✓ Élményszerző séták az óvoda közvetlen környezetében (posta, bolt, fodrász, építkezés)
- ✓ Közlekedés- gyalogos közlekedés, szárazföldi közlekedési eszközök. Gyűjtőmunka elkezdése.

5-6-7 éves korban

- ✓ A családról szerzett ismeretek bővítése
- ✓ Testünk: testrészek pontos megnevezése, egészséges életmód, egészségvédelem, gyógyítás, érzékszervek, a domináns kéz tudatosítása.
- ✓ Évszakok megkülönböztetése, évszak fogalma, összefüggések keresése.
- ✓ Állatok felismerése, házi és vadállatok rendszerezése, hasznos és kártékony állatok megkülönböztetése.
- ✓ Növények fogalmának kialakítása, zöldségfélék, gyümölcsök, virágok rendszerezése, csoportosítása.
- ✓ Közlekedési eszközök (szárazföldi, vízi, légi), a gyalogos közlekedés szabályai, megkülönböztetett jelzésű járművek.
- ✓ Gyűjtőmunka gazdagítása.
- ✓ A munka területei, eszközei, a szülők foglalkozása, munkája, a foglalkozások, munkafajták.

- ✓ Az óvoda tágabb környezetével való ismerkedés (iskola, könyvtár, kultúrház, községháza, öregek napközi otthona)

A tevékenység tartalmának kiválasztása, a kiválasztás szempontjai:

A tartalom kiválasztása közvetlen környezetünk, lakóhelyünk sajátosságait figyelembe véve történik. A környezet megismerésének témáit a többi tevékenységi terület köré csoportosítjuk. A természeti és társadalmi témakörök is több ponton összekapcsolódnak, összefüggnek egymással. Az ismeretanyag bővülését és mélységét a csoport fejlettségéhez, érdeklődéséhez és aktivitásához igazítjuk.

A tartalom megvalósításának szervezeti keretei

A környezet megismerésének tartalmi feldolgozása a témák komplexitásában történik. A helyszíni megfigyeléseket mindig követi a csoportszobában történő ismeretek felidézése, elmélyítése, rendszerezése, különféle eszközök, képek, munkalapok alkalmazásával.

Környezetvédelmi teendők: szelektív hulladék gyűjtés, növények gondozása, állatok óvása, védelme, etetése, itatása, madár odúk,- etetők karbantartása, megfigyelése.

A környezetvédelmi nevelés elsősorban a felnőttek pozitív mintáján, a szokásokon, a környezettel való kapcsolattartáson, hétköznapi apró történésein keresztül érvényesül.

- ✓ Évente egy alkalommal környezetvédelmi napot tartunk, amelybe bevonjuk a szülőket, gyerekeket, a szülőket, óvodai dolgozókat.
- ✓ Fontos teendőink:
- ✓ Olyan szokások, norma-szokásrendszerek, viselkedési formák kialakítása, amelyek lehetővé teszik, hogy gyermekeink harmonikus kapcsolatba kerülhessenek környezetükkel.
- ✓ Érdeklődésük-kíváncsiságuk felkeltésével, érzelmeik alakításával olyan tapasztalatokhoz, ismeretekhez juttatni őket, melyek révén megtanulják a létrehozott értékek védelmét, megbecsülését. Mintaként szolgál a felnőttek környezettudatos magatartása.
- ✓ A természet- és környezetvédelmi feladatok kiemelten szerepelnek a tevékenységekben a helyi adottságok alapján (pl. fák védelme, faápolás, faültetés, madárvédelem, a lakóhely megismerési tevékenységek, az épített és a természeti környezet védelme, a tó körüli élővilág folyamatos megfigyelése, megismerése, óvása, motiválás otthoni növény gondozásra.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- ✓ Ismerik a család fogalmát, a családtagok nevét, a család kapcsolatrendszerét, a családtagok munkáját.
- ✓ Tudják lakhelyüket, lakásuk címét, tudják nevüket, korukat.
- ✓ Megnevezik a testrészeit, érzékszerveiket, ismerik ezek funkcióját.
- ✓ Meg tudják fogalmazni és alkalmazni a testápolásra vonatkozó szabályokat.
- ✓ Ismernek néhány munkaeszközt, foglalkozást, tudják szüleik foglalkozását.
- ✓ Ismernek közlekedési eszközöket, az elemi közlekedési szabályokat, és az utcával kapcsolatos viselkedési szabályokat is.
- ✓ Ismerik az összefüggéseket az évszakok tekintetében.
- ✓ Ismerik és tudatosan használják a színeket.
- ✓ Ismeretekkel rendelkeznek tágabb és szűkebb környezetük állat és növényvilágáról.
- ✓ Ismerik a napszakokat.
- ✓ Gyönyörködnek a természet szépségeiben, tisztelik és szeretik a természetet, védik, óvják környezetüket
- ✓ Ismerik községünk intézményeit, jelentősebb épületeit, amely lehetőséget ad számukra a biztonságos eligazodásra.
- ✓ Szerzett tapasztalataikat, ismereteiket alkalmazzák a mindennapi életben.

10.5.2 Matematika

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete. Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

Célunk:

- ✓ A gyermekek érdeklődésének felkeltése a matematikai tevékenységek iránt amelyben helye van az ok- okozati összefüggések felismertetésének, felismerésének, megtapasztalásának és a logikus gondolkodás megalapozásának
- ✓ Az őket körülvevő világ, szűkebb- tágabb környezetük összefüggéseinek felfedezésének, mennyiségek formai és kiterjedésbeli viszonyainak tapasztalásának játékos formában a gyermek igényeinek, sajátos fejlődési ütemének, ötleteinek figyelembe vételével
- ✓ Megfelelő mennyiségű és minőségű eszköz biztosítása

Feladatunk:

- ✓ A gyermekek érdeklődésére, aktivitására alapozott matematikai tartalmú, tapasztalati jellegű ismeretek szerzésének elősegítése.
- ✓ A matematikai tevékenység során a műveleti képességek kialakítása, fejlesztése.
- ✓ A matematikai tevékenységek során az összehasonlítás, analízis, szintézis, absztrahálás, általánosítás segítség a gyermekeknek a tapasztalatok szerzésében.
- ✓ A megismert dolgokról tudjanak beszélni, matematikai fogalmaik bővüljenek.
- ✓ Az ismeretek nyújtásával a hasonlóságról és különbségről szerzett tapasztalataikat pontos nyelvi kifejezésekkel fogalmaztatjuk meg, megismertetjük őket a viszonyfogalmakkal, a melléknév fokozásának módjával, segítjük a névutós szerkezetek megértését és alkalmazását.
- ✓ Lehetőséget biztosítunk a térbeli tapasztalatok gyűjtésére.
- ✓ Mindezeket lehetőségként az óvodai élet minden tevékenységterületén ismeretátadásként alkalmazzuk.

A tevékenység tartalma:

- ✓ Összehasonlítás- szabadon választott és kiemelt tulajdonságok alapján.
- ✓ Szétválogatás, - szabadon választott és kiemelt tulajdonságok alapján (szín, alak, nagyság, rendeltetés)
- ✓ Sorba rendezés - mennyiségi tulajdonság szerinti számosság (több, kevesebb, ugyanannyi)
- ✓ Ellentétpárok: kisebb – nagyobb, alacsonyabb- magasabb, keskenyebb- szélesebb, rövidebb - hosszabb
- ✓ Sorba rendezés szubjektív szempontok alapján

Címe: 3293 Visznek Szabadság út 93.

- ✓ Tárgyak, személyek, halmazok összehasonlítása, megállapítások megfogalmazása, változtatások felismerése, megnevezése, igazságok eldöntése.
- ✓ Sorozatok készítése mennyiségi tulajdonságok alapján, elrendezett elemek sorrendi szabályosságának felismerése.
- ✓ Számfogalom megalapozása, előkészítése.
- ✓ mennyiségek összemérése, összehasonlítása: rövidebb- hosszabb, alacsonyabb- magasabb, kevesebb- több, vékonyabb- vastagabb, szűkebb- bővebb, keskenyebb- szélesebb, tömeg, úrtartalom, lefedés,
- ✓ Halmazok összemérése
- ✓ Több-kevesebb gyakorlása párosítással 6-12-es számkörben.
- ✓ Ugyanannyi kifejezésének értéke és használata
- ✓ Kis számok összkép alapján
- ✓ Üres halmaz
- ✓ 1, 2, 3 észlelése számlálással és a nélkül
- ✓ 6-12-es számkörben számolás
- ✓ Építések, alkotások szabadon- tapasztalatok szerzése a geometria témakörében.
- ✓ Tevékenységek végzése tükörrel.
- ✓ Tájékozódás a síkban és a térben, irányok kifejezésének értéke és alkalmazása A tevékenység tartalmának kiválasztása, a kiválasztás szempontjai

A tartalom kiválasztásánál nevelési célkitűzéseinket, a gyermekek életkori sajátosságait és a komplexitás elvét vesszük figyelembe. Arra törekszünk, hogy a megszerzett ismereteit a gyermekek gyakorlatban is alkalmazni tudják.

A tartalom megvalósításának szervezeti keretei

Már 3-4 éves korban is adunk a gyermekeknek matematikai ismereteket, a játékba, a mindennapi tevékenységek során használjuk a matematikai kifejezéseket, fogalmakat. A tényleges matematikai nevelés, mint játékos cselekvés 5 éves kortól válik rendszeressé. A matematikai tevékenység tartalmának feldolgozása témánként, annak lebontásában történik. Magát a tevékenységet beépítjük a játékba. Az egyéni sajátossághoz mért fejlesztést kezdeményezés keretében valósítjuk meg. Játékidőben a gyermekek játéktevékenységéhez kapcsolódva egyéni és mikro csoportos formában, illetve egy-egy játéktéma általunk történő kezdeményezésén keresztül. Séták, kirándulások és az udvari játékok során is sok tapasztalatot szereznek környezetük mennyiségi és formai összefüggéseiről, térbeli viszonyairól.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- ✓ Képesek gondolataikat elmondani matematikai jellegű helyzetekről, problémákról.
- ✓ Képesek a tulajdonság szerinti válogatásra, sorba rendezésre, kiegészítésre.
- ✓ Értik a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatos kifejezéseket.
- ✓ Tudnak összemérni, s tudják, hogy az összeméréssel mire kapnak választ.
- ✓ Ismerik és alkalmazzák a párosítást.
- ✓ Tudnak 10-ig számolni, a számsort folytatni.
- ✓ A gyermekek képessé válnak egy megkezdett feladat folytatására, melyben a tárgyakat egymeghatározott szabály szerint csoportosítják
- ✓ Képesek geometriai tulajdonság szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni, tulajdonságaikat megnevezni.
- ✓ Megkülönböztetik a jobbra-balra irányokat, értik a névutókat.
- ✓ Képesek ítéletalkotásra.
- ✓ Tapasztalattal rendelkeznek a tükörrel való tevékenységgel kapcsolatban.
- ✓ Használják a tő- és sorszámneveket.
- ✓ Megismerő tevékenységük interiorizálódik.
- ✓ Megszerzett ismereteiket, tapasztalataikat, alkalmazni tudják, amelyek az iskolai matematika megalapozásához szükséges.
- ✓ Életkori és egyéni képességeiknek megfelelően alakulnak logikus következtetések- és gondolkodásuk.

10.6 Mozgás

A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását, testi képességeiket. Kedvezően befolyásolják a pszichomotoros készségek és képességek kialakítását, formálását és fejlesztését. A szervezet működését, teherbíró képességét és teljesítőképességét pozitívan alakítják. Fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában. Segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodóképességet, valamint az akarati tényezők alakulását.

Célunk:

A rendszeres mozgás, a természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgásigény kielégítése során megalapozódik a mozgás szeretetésre épülő egészséges- életvitel és életmód

Feladatunk:

- ✓ Az egyéni harmonikus személyiségfejlesztés elősegítése a mozgásban rejlő gazdag képességfejlesztési és nevelési lehetőségek által,
- ✓ A mozgás megszerettetése, hogy az örömteli, játékos, feszültséget oldó tevékenységet jelentsen számára.
- ✓ A testi képességek fejlesztése, a szervezet edzése, a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, az egészség megóvása, kiegyensúlyozott, játékos légkörben kedvező érzelmi hatások biztosításával.
- ✓ Ez a tevékenységforma is rendszeres, mindennapos, így fejlesztjük a gyermekek mozgáskultúráját, helyes testtartását.
- ✓ Tervszerű tevékenység által az erő, gyorsaság, állóképesség, ügyesség a gyermek adottságaira építve fejlődik.
- ✓ A mozgásos játékokkal gyakorlási lehetőséget, változatosságot és a megfelelő játékhangulatot kínáljuk a gyermekeknek.
- ✓ Derűs légkörben, pozitívan befolyásoljuk a gyermekek személyiségjegyeinek formálódását, mindenkor az életkorhoz, a fejlettségi szinthez és a csoport összetételéhez méretezzük a mozgásos tevékenységet.
- ✓ Szép mozgással, ízléses környezettel, térformák alakításával az esztétikai nevelést valósítjuk meg, a közös mozgásos tevékenységgel az érzelmi nevelés és a szocializáció számára biztosítunk teret.
- ✓ Segítjük az akarati tényezőket, úgymint kitartás, önfegyelem szabálytudat, ezek alakulását, fejlesztjük kapcsolatteremtő képességüket, gazdagítjuk intellektusukat, erkölcsi érzelemvilágukat.
- ✓ A mozgást, mint eszközt használjuk az időfogalom érzékeltetésére, a téri tájékozódás fejlesztésében és az értelmi nevelés egészében.
- ✓ Játékos versengés során egészséges versenyszellemet alakítunk ki, erősítjük felelősségtudatukat.
- ✓ A közös tánc, a társakkal átélt közös mozgás során sikerélményhez juttatjuk a gyermekeket, mint a közösség tagját.

Tevékenység tartalma 3-4-5 éves korban

- ✓ Futásgyakorlatok: megindítása, megállítása, különböző (gyors, lassú) futásformák, feladattal (átlépés, átbújás, tárgyhordás), különböző irányba (körbe, hullámvonalban)
- ✓ Ugrásgyakorlatok: szökdelés páros lábon helyben és tovahaladással, sorozatugrások páros

Címe: 3293 Visznek Szabadság út 93.

- lábön valamin át, fellépés, majd felugrás akadályra, helyből távolugrás és magasugrás
- ✓ Támasz- függés- és egyensúlygyakorlatok: csúszás ülésben talajon, majd hason csúszás padon, mászás talajon és padon, egyensúlyozó járás talajon, majd padon, kúszás talajon és szeren, nyuszi ugrás talajon, gurulás a test hossz tengelye körül tárgyfogással, függőleges irányú vagy rézsútos mászások, függések
  - ✓ Dobásgyakorlatok: hajítás helyből távolba, hajítás célba (vízszintes, függőleges) egy és kétkezes, alsó és felsődobás, hajítás távolba, harántterpeszállásból
  - ✓ Labdagyakorlatok: labdafogás, labdagurítás, labda feldobása, elkapása, labda leütése, elkapása két kézzel, labdaátadás
  - ✓ Játékok: futó és fogó játékok

5-6-7 éves korban

- ✓ Futásgyakorlatok: futás megindítása és megállítása különböző testhelyzetekből, futás különböző irányba, tárgykerüléssel, futás fel és lelépéssel,
- ✓ Az eddig megismert gyakorlatok erősítése, gyorsaság fejlesztése a táv hosszúságának növelés Ugrásgyakorlatok: sorozatugrások páros majd váltott lábbal, különböző magasságú tárgyakon át, szökdelés-változatok, majd azok variációi, nekifutásból átugrás akadályon, nekifutásból távolugrás és magasugrás, mélyugrás, gyertyaugrás,
- ✓ Támasz- függés és egyensúlygyakorlatok: gurulás és test hossz tengelye körül párosan, gurulóátfordulás előre, hátra, zsugor- kanyarulatú átugrás előkészítő gyakorlata padon, majd maga az átugrás vízszintes padon, nyuszi ugrás terpesztéssel számolyon, egyensúlyozó járás a pad merevítő gerendáján, majd rézsútos padon, kézállás előkészítő gyakorlat, társhordás, függésben oldalirányú haladás
- ✓ Dobásgyakorlatok: hajítás távolba terpeszállásból, hajítás vízszintes és függőleges, különböző méretű, magasságú és távolságú célba, egy és kétkezes felső és alsó dobással
- ✓ Labdagyakorlatok: dobásformák egy és két kézzel, labdaátadás társnak, labda leütés, elkapás, labdavezetés járás közben, labdagurítás lábbal
- ✓ Játékok: változatos futó és fogó játékok, szabályjátékok különféle szerekekkel (szalag, karika, babzsák, labda stb.), csapatversenyek

Tevékenység tartalmának kiválasztása, a kiválasztás szempontjai

Elsődleges szempontunk az életkori sajátosságokból eredő mozgásfejlettség felmérése, fejlesztése. Meghatározó szempontok a gyermekek egyéni képességei, a környezet adottságai. A differenciált bánásmód elvét alkalmazva lehetőség nyílik arra, hogy a gyermek lehetőségei szerint fejlődjön, érje el az iskolakezdéshez szükséges képességszintet. A fokozatosság elve alapján a tartalmak egymásra épülnek a különböző korosztályokban és fejlettségi szinteken, feltételezve az előzőekben megismert mozgásformákat. A gyakorlatok fokozatosan válnak egyre bonyolultabbá. Az előkészítő gyakorlatokat és a játékot nagyon jelentősnek tartjuk mind a képességfejlesztés, mind a készségfejlesztés tekintetében, ezért a tervezésben döntő helyen állnak. Lényegesnek tartjuk a derűs hangulat biztosítását, a pozitív érzelmi kötődés kialakítását. A játékok kapcsolódnak a fő gyakorlatokhoz, ritmusérzékük formálása érdekében gyakran tornászunk zenére. Az óvodáskor a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza. A sokszínű és változatos lehetőségekkel biztosítjuk a mozgás és az értelmi fejlődés előnyös, kedvező egymásra való hatását.

A tartalom megvalósításának szervezeti keretei

A gyermekek rendszeres mozgására lehetőséget biztosítanak a szervezett és spontán alkalmak. A teljes körű mozgást nyújtó tevékenységet hetente egy alkalommal szervezzük jó idő esetén a szabadban, rossz időben a tornaszobában: futójátékból vagy futásgyakorlatból, előkészítő gyakorlatból, főgyakorlatból és játékból. Mindennapos mozgás, mely a szervezet általános edzésére irányul, naponta két alkalommal szervezünk mindkét csoportnak. Alkalmasszerűen beépítjük a lábboltozat erősítésére és a testtartás javítására szolgáló gyakorlatokat is a mozgásos anyagba. Mindennap fontosnak tartjuk a szervezetük általános edzését, a szabad levegőn történő kötetlen futást, sétát a különféle mozgások végzését, testük állandó karbantartását.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- ✓ Képesek mozgásukat szándékosan irányítani
- ✓ Mozgásuk összerendezettebbé, harmonikusabbá válik
- ✓ A mozgásanyagban eljutnak a készség szintjére
- ✓ Mozgástempójuk egyenletes, képesek a tempóváltoztatásra, növekszik teljesítőképességük
- ✓ A rendszeres edzés, mozgás által izomzatuk erősödik, a testtartásuk jó, mozgásban kitartóak.
- ✓ Fejlett egyensúlyérzékkel rendelkeznek, el tudják végezni az összetettebb gyakorlatokat is.
- ✓ Ismerik a különféle testhelyzeteket, testtartásokat, megértik a testnevelési alapfogalmakat, vezényszavakat, ezek alapján a gyakorlatokat végre tudják hajtani.
- ✓ Adott gyakorlatokat megváltozott körülmények között is képesek végrehajtani.

- ✓ A segítőkészség, az önfegyelem, a kitartás, a feladat - és szabálytudat, és az együttérzés jellemzővé válik.
- ✓ Tudjanak alapállásban, továbbá egyes egyensúly pozíciókban megállni néhány másodpercig.
- ✓ Próbálják a gimnasztikai gyakorlatokat ütemtartással végezni.

10.7 Munka jellegű tevékenységek

A személyiség fejlesztésben fontos helyet foglal el a munka és a munka jellegű játékos tevékenység. A gyermek munkajellegű tevékenysége önként vállalt, azaz örömmel és szívesen végzett aktív játékos tevékenység. Fontos cselekvő tapasztalás, amely magába foglalja az alkalmi megbízatásokat: környezet- növény gondozás, egyéb munka, naposi teendők, önkiszolgálás, segítség a felnőtteknek, társaknak, amelyet vagy közösen a nevelőkkel, a társakkal vagy önállóan végeznek.

Célunk:

- ✓ Olyan munkajellegű tevékenységek felkínálása, melyek során a gyermekek sikerélményeket érnek el, ezáltal fejlődjenek a munkavégzéshez szükséges, attitűdjeik készségeik, képességeik, erkölcsi tulajdonságaik, kompetenciáik feladattudatuk, önállóságuk, önbecsülésük, önbizalmuk.

Feladatunk:

- ✓ A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek környezethez való viszonyát, közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését.
- ✓ A változatos, munkajellegű tevékenységekben leljék örömeiket.
- ✓ A játékos tevékenységek által fejlesztjük a gyermekek azon készségeit, melyek révén ki tudja önmagát is szolgálni.
- ✓ Munka jellegű tevékenységeiket elsősorban önmagukért majd a közösségért végzik a gyermekek.
- ✓ A munka tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges képességek, készségek, tulajdonságok (kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság) alakításának fontos lehetősége, a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze.
- ✓ Fontosnak tartjuk az önkiszolgálást, a testápolást, a környezetgondozást.
- ✓ A gyermekek által végzett munka a játékos tevékenységen túl esztétikai értékeket is képvisel.
- ✓ A munka jellegű tevékenységek során fokozatosan haladnak a bonyolultabb munkavégzés

felé, az aktivitást, a munka állandóságát és a folyamatosságot figyelembe véve.

A tevékenység tartalma

Az egészséges életmód alakítása című fejezetben megfogalmazottakon túl az alábbi munkajellegű tevékenységek végzését tartjuk kiemeltnek:

- ✓ Önkiszolgálás
- ✓ Testápolás
- ✓ Öltözködés
- ✓ Kulturált étkezés
- ✓ Környezetük rendbetétele

A gyermekek a saját személyükkel kapcsolatos feladatokkal, azok sorrendjével a felnőtt, az óvónő segítségével ismerkednek meg, majd készségei, szokásai gyakorlás útján valósulnak meg.

Naposság az önkiszolgálással kapcsolatos szokások gyakorlása után válik egyre tudatosabbá, örömtelibbé. A kezdetben teljesen önkéntes alapon végzett tevékenység a terítés, tálalás egyre kedveltebbé válik. A naposok egyéb feladatai fejlettségüktől és a munka mennyiségétől függnnek, a gyermekekkel közösen megbeszélve osztjuk el. Ily módon részt vesznek a növényápolásban, a csoportszoba átrendezésében, az eszközök előkészítésében és kiosztásában, a rendrakásban.

Alkalomszerű munkák a nap folyamán bármikor előfordulhatnak, a gyermekek ezt önálló vállalkozás alapján végzik. A különféle megbízatások fejlesztik a gyermekek önállóságát, önbizalmát, egymáshoz való alkalmazkodásukat. A kisebbek segítése példaértékű lehet a közösség fejlődésében, a felelősség vállalásában. Feladattudatuk erősítése érdekében kiegészítjük a megbízatásokat olyan feladatokkal, melyek otthoni előkészületet igényelnek. Növény és állatgondozás az élősarok gondozásában, a kerti munka végzésében és télen a madarak etetésében realizálódik. A gyermekek az élősarok gondozásában, rendezgetésében, a gyűjtőmunkában aktívan részt vesznek, önként tevékenykednek, öntözik a csíráztatott növényeket, figyelemmel kísérik fejlődésüket, a változásokat észreveszik. A magas ágyásban megfelelő méretű szerszámokkal önállóan, de a felnőttek irányításával gondozzák a fűszer- és gyógynövényeket. Ősszel segítenek a falevelek összegereblyezésében, a virágok ápolásában. Télen közösen lapátoljuk, söpörjük a havat a járdáról. Tavasztól a lenyírt fűvet összeszedjük, virágokat ültetünk, folyamatosan gondozzuk. Télen gondoskodunk a madarokról, a madáretetőt folyamatosan feltöltjük a gyermekek által gyűjtött magvakkal, eleséggel. Óvjuk az óvodánk udvarán kihelyezett madárodúkból élő madarakat.

A tartalom megvalósításának szervezeti keretei

A munkajellegű tevékenységeket rendszeresen, alkalomszerűen és időszakosan végzik a gyermekek. Igyekezünk minden gyermeket bevonni, egy-egy tevékenységet megkedveltetni. A munkák, megbízatások végzésének elengedhetetlen feltétele az értékelés és a dicséret.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- ✓ A rájuk bízott feladatokat, munkát önállóan végzik.
- ✓ Figyelnek saját maguk és környezetük rendezettségére.
- ✓ A környezetükben lévő állatokat, növényeket óvják, gondozzák.
- ✓ Megtanulják a legszükségesebb eszközök, szerszámok célszerű használatát, tapasztalatokat szereznek a munkavégzésről.
- ✓ A munka elvégzésére való törekvés által kitartóak, türelmesek lesznek, fejlődik önbizalmuk, felelősségérzetük.
- ✓ Védik környezetüket és a természetet.
- ✓ Ismerik és betartják a balesetvédelmi szabályokat. elsajátították a munkafolyamatokat.
- ✓ A közösségért végzett munka során megjelenik helyes önértékelésük, nő önbizalmuk.
- ✓ Kialakul az iskolakezdéshez a testi, lelki, és szociális érettség.

10.8 A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja és egységet alkot alapvető tevékenységével, a játékkal. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanulás célja a gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

Feladatai:

- ✓ A tanuláshoz elengedhetetlen a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás,

- ✓ A felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.
- ✓ Kitartás, pontosság, feladattudat, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, kreativitás fejlesztése, saját teljesítő képesség megismerése, mozgáskultúra, testi- téri tájékozódási képesség, szabálytudat, anyanyelvi készségek, memória, szociális készségek komplex fejlesztése.

A tanulás formái az óvodában:

- ✓ a spontán játékos tapasztalatszerzés, és a szokások alakítása,
  - ✓ modellkövetéses minta, utánzásos magatartás, viselkedéstanulás,
  - ✓ a játékos, cselekvéses tanulás; a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés; az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés; a gyakorlati problémamegoldás.
- ✓ a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segítjük a gyermek személyiségének kibontakozását.
- ✓ hibázási lehetőségek biztosítása, amelyek tanulási lehetőséget nyújtanak,

A tanulás tartalma:

- ✓ a játék a legfőbb ismeretszerzési lehetőség
- ✓ munkajellegű tevékenységek
- ✓ egyéni, differenciált fejlesztés
- ✓ észlelés, mozgás, cselekedtetés
- ✓ folyamatos és alkalmi megfigyelések
- ✓ kirándulások, séták
- ✓ hagyományok, ünnepek, élmények
- ✓ gondozás

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- ✓ Beszédük folyamatos és érthető, képesek összetett mondatok alkotására, különböző mondatfajtákat alkot minden típusú szóhasználatával
- ✓ A magán- és mássalhangzókat tisztán ejtik, amennyiben a fogváltás nem akadályozza ebben őket
- ✓ Életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal képes saját gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, kifejezni

- ✓ Ok- okozati összefüggéseket felismerik
- ✓ Testarányaik megváltozik, elkezdődik a fogváltás.
- ✓ Nagy- és finommozgása összerendezett, harmonikus.
- ✓ Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes nyitott, érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre.
- ✓ Testsémájuk kialakul.
- ✓ A tanuláshoz szükséges képességei kialakultak: fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, megjelenik a szándékos figyelem, a felismerés és az emlékezés és a szándékos bevésés és felidézés, figyelemmegosztás könnyedebbé válik,
- ✓ A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- ✓ Fejlődik érzékelése, észlelése és mindezek tovább differenciálódnak.
- ✓ Az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget az óvodáskor végére elérik

11.ÓVODÁNK SAJÁTOS FELADATAI

11.1 Gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységeink

Az óvoda gyermekvédelmi munkájának a célja: a gyermekek jogainak védelme és érvényesítése, amelyet a helyi munkaterv alapján végzünk.

Feladata:

A legfontosabb szempont a gyermekvédelmi törvény, elsőrendű feladatunk a megelőző és korrigáló munka. A preventív tevékenység a család szociális, gazdasági, egészségügyi és nevelési helyzetének megismerése.

A korrigáló tevékenység a fentiek ismeretében történik. A gyermek hátrányos helyzete adódhat örökletes tényezőből, a család gazdasági, egészségügyi helyzetéből, nevelési attitűdjéből. Az utóbbiak fennléte esetén feladatunk a fejlesztés, ha szükséges a megfelelő szakemberek bevonásával (orvos, logopédus).

A szülőkkel való közvetlen viszony kialakítására törekszünk.

A veszélyeztetettségre, a gyermek fenyegetettségére, a károsodás valószínűségére utaló jel azonnali intézkedést igényel. Részünkről az illetékesek (családsegítő, gyámügy, védőnő) azonnali tájékoztatását jelenti.

Óvodánkban előfordulnak az etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek. Egyéni tanácsadások segítségével szorgalmazzuk, hogy próbáljanak meg alkalmazkodni az óvoda és a közösség elvárásaihoz. A hátrányos helyzet leggyakoribb forrása az ingerszegény környezet, a tájékozatlanságból adódó egészségügyi elhanyagolás, a túl óvásból eredő rendszeres óvodáztatás, a szülők nevelési stílusának hiányosságai, a család szerkezetében bekövetkező változások és egyes esetekben az aluliskolázottságból adódó

munkalehetőség hiánya. Hátrányos helyzetű gyermekeknek tekintjük azokat, akik rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülnek. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek külön figyelmet igényelnek, kezdeményezzük szüleikkel a gyakoribb kapcsolattartást, családlátogatásokat. A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekekre fokozott figyelmet kell fordítanunk. Egyénre szabott differenciált fejlesztéssel segítjük fejlődésüket. A gyermekvédelmi munka valamennyi óvodapedagógus feladatkörébe beletartozik.

Feladatunk a gyermekvédelmi esetek feltérképezése, adatszolgáltatás, környezettanulmány készítése a hatóság kérésére, a pedagógiai munka koordinálása, kapcsolattartás az illetékes szervekkel, figyelemmel kísérik a gyermek rendszeres óvodába járását, tiszteletben tartjuk a családi nevelés elsődlegességét, tájékoztatjuk a szülőket a segítő intézmények támogatásának, szolgáltatásainak lehetőségeiről, elmaradhatatlan a folyamatos és pontos információ átadás, kommunikáció.

A hátrányos és veszélyeztetett helyzet kialakulásának fő okai a nagycsalád, az egyedülálló szülő, felbomlott család, a szülők munkanélkülisége, az egészségügyi problémák, az elhanyagoló nevelés, szubkultúrából és a szülők alacsony iskolai végzettségéből adódó hátrány.

Az intézményünkben történő gyermekvédelmi munka koordinálását gyermek- és ifjúságvédelmi felelős látja el.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- ✓ Segítséget nyújt a családoknak, gyermekeknek, a családoknak az erőforrások feltárásában.
- ✓ Érdekképviselőt lát el
- ✓ Partneri kapcsolatot alakít ki az együttműködésben más szakemberekkel.
- ✓ Figyelemmel kíséri az 5 éves korú gyermekek rendszeres óvodába járását, problémás eseteknél a megfelelő szakhatóságoknál.
- ✓ Rendszeresen látogatja az állami gondozott, veszélyeztetett helyzetben élő gyermekeket a csoportban dolgozó óvodapedagógussal közösen.
- ✓ Kapcsolatot tart és együttműködik a Családsegítő- és Gyermekjóléti Szakszolgálat, Heves Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat, Gyámügyi Hivatallal, védőnővel.
- ✓ Munkájáról folyamatosan tájékoztatja az igazgatót.
- ✓ A gyermekvédelmi munka központi gondolata a megelőzés.
- ✓ Szükség esetén jelzést ír
- ✓ Étkezési kedvezmény lehetőségének jelzése (beíratást követően)
- ✓ Eseti támogatás közvetítése
- ✓ Adományokra szorulóknak jelzése

A megelőzés, feltárás és megszüntetés feladatai:

- ✓ Megelőzés: pl. szülők tájékoztatása a jogaikról, differenciálás, egyéni fejlesztés stb. (ami nálatok van)
- ✓ Feltárás pl. a gyermek sokoldalú megismerése, a fejlődés nyomon követése stb.
- ✓ A megszüntetés feladatai: igazolatlan hiányzások minimalizálása, esélyteremtő lépések stb

Az együttműködés kialakítása az óvodán kívüli szervekkel (Nálatok milyen tartalmi vannak az együttműködésnek?)

- ✓ **Együttműködés a Családsegítő és Gyermekjóléti és Szolgálattal**
- ❖ Acsaládok szociokulturális háttérének megismerését követően a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés közvetítése (pl. szülői értekezleten)
- ❖ Szükség esetén esetjelzés
- ❖ Étkezési kedvezmény lehetőségeinek közvetítése (a beíratást követően)
- ❖ Eseti támogatás közvetítése
- ❖ Adományokra szorulóknak jelzése

- ✓ **Együttműködés a Szociális segítő szolgáltatást nyújtó személlyel**
- ❖ egyéni segítés, tanácsadás; csoportban végzett tevékenységek (szociális csoportmunka) – előnyük, hogy egyszerre több gyermeket érnek el, és a prevenció hatékonyabban megvalósítható általuk;
- ❖ közösségi tevékenységek – előnyük, hogy e módszerrel is egyszerre több gyermek érhető el, és egyes programokba a szülők is bevonhatók.
- ❖ A szociális segítő támogatja a gyermek - és ifjúságvédelmi feladatok ellátását is, mivel része az észlelő - és jelzőrendszernek, így rá is vonatkozik a jelzési kötelezettség, amennyiben egy gyermek veszélyeztetettségét tapasztalja, ugyanakkor szociális szakemberként támogatja az óvoda - hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet; veszélyeztetettség kialakulásának korai felismerése, felderítése; BTMN gyerekek szakemberhez való irányítása ;
- ❖ - észlelő - és jelzőrendszeri tevékenységét: érzékenyítéssel, a veszélyeztetettség tüneteinek korai felismerésében való segítségnyújtással, a jelzés megtételének támogatásával. A szociális segítő szakmai munkáját támogató munkaformák közé tartoznak az esetmegbeszélések, a szupervízió és az intézményen belüli belső képzések is.

✓ Együttműködés a védőnővel

- ❖ Gyermek óvodai beíratásának támogatása
- ❖ Korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás
- ❖ Gyermek egészségügyi szűrése
- ❖ Gyermekorvosi- szakorvosi vizsgálat kezdeményezése
- ❖ Rendszeres tisztasági vizsgálat

✓ Együttműködés a szakmai szolgáltatókkal

- ❖ A Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei évente egy alkalommal mérik fel az MSSST valamint a logopédiai ellátás szükségességét, valamint a BTMN, SNI és egyéb ellátást igénylő gyermekeket, amelyek eredményéről írásban kapunk véleményt.

Várható eredmények:

- ✓ Az esetleges lemorzsolódások, igazolatlan hiányzások megelőzése, gyermekbántalmazások, veszélyeztetettségek felismerése,
- ✓ Az általánostól való elmaradás felismerése, így a korai fejlesztésre való lehetőség biztosítása

11.2 Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek

A különleges bánásmódot igénylő:

- ✓ a sajátos nevelési igényű; a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő; kiemelten tehetséges;
- ✓ a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és
- ✓ halmozottan hátrányos helyzetű gyermek
- ✓ a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek.
- ✓ kivételt képeznek a középsúlyos és súlyos fogyatékossgal élő gyermekek. Intézményünk tárgyi és személyi feltételei nem teszik lehetővé ezen gyermekek fogadását.

Az ellátottak körének meghatározása:

- ✓ Csak enyhe látás- és hallás, mozgás, értelmi, beszéd, fogyatékkal élő enyhe autista és magatartás zavaros gyermekeket tudunk fogadni.

A sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították.

A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

Sajátos nevelési igényű az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

A sajátos nevelési igényű és az ép gyermekek integrálása során kölcsönös tapasztalatokat szereznek egymásról. Közös tevékenységeik, együttes élményeik hatására később is elfogadók, igény szerint segítőkészek lesznek egymás iránt.

Az óvodai nevelés országos alapprogramja és a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvei határozza meg az óvoda feladatát e területen. Az irányelvekben foglaltak célja, hogy társadalmi szabályzás és a gyermeki sajátosságok a sajátos nevelési igényű gyermekeknél ugyanúgy összhangba kerüljenek, mint más gyermekeknél.

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvének figyelembe vételével szervezzük óvodánkban, a sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló, speciális fejlesztő tevékenységeket, amely a helyi nevelési rendszer szerves részeként működik.

A beszédhibás gyermekek logopédiai ellátása biztosított. Fejlesztésüket logopédus végzi. Fejlesztő szoba kialakítására a tornaszertárban került sor, az eszközök nagy részét a szakemberek biztosítják, rendelkezünk eszközökkel, amelyek bővítése folyamatos feladatunk. Fenntartó támogatásával gyógypedagógusok foglalkoznak a gyerekekkel.

A sajátos nevelési igényű gyermekekről szakirodalomból, orvossal, gyógypedagógussal és szülőkkel való beszélgetés során tájékozódunk. A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység során a gyermekek közötti különbségek elfogadása természetessé válik. Könnyebbé válik a társadalomba való beilleszkedése, javul az életminősége, csökkennek hátrányai az által, hogy biztosított esélyegyenlősége az integrált nevelés által egy nyugodt, harmonikus óvoda légkörben.

Általános feladatok

- ✓ Minden esetben a gyógypedagógiai–orvosi–pszichológiai komplexvizsgálat diagnózisára, javaslatára kell építeni a fejlesztés céljait.
- ✓ A sajátos nevelésiigényű gyermekek felzárkóztatását segítő speciális tevékenységek beépítése a napi tevékenységekbe.
- ✓ Új funkciókialakítása és az egyéni fogyatékból fakadó, hiányzó vagy sérült funkció helyreállítása
- ✓ Az ép funkciók bevonása a hiányzó pótlása érdekében, a különböző funkciókegyensúlyának kialakítása.
- ✓ Speciális eszközök elfogadtatása, használatuk megtanítása.
- ✓ Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.

Feladataink közé tartozik a szülők, a pedagógusok, a csoport, a dajka a pedagógiai munkát segítők megfelelő tájékoztatása, felkészítése. Az egyéni szükségletekhez igazodó jellegzetes segédeszközök következetes használatára és elfogadására valamint megóvására való nevelés az integrált nevelés speciális feltételeinek biztosításával. Az egyéni foglalkozások megvalósításához rugalmas szervezeti keret kialakítása és a kiemelkedő területek felismerése.

A fejlesztő tevékenység legfontosabb területeit a fogyatékból súlyossága, típusa, a meglévő ismeretek és az életkor alapján a fogyatékból függvényében más-más hangsúlyt kap a szociális kompetenciák kialakítása. A kognitív funkciók vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés, beszéd- és nyelvi képességek fejlesztése nonverbális, verbális kommunikáció, beszédindítás, beszédmegértés stb., motoros képességek (alapmozgások, mozgáskoordináció, egyensúly), játéktevékenység alakítása, játékhasználat elsajátítása.

Óvodapedagógus feladatai:

- ✓ A gyermek fogyatékból adódó hátrányok csökkentésére, lehetőség szerint megszüntetésére való törekvés
- ✓ A speciális eszközök használatának elsajátítása, elsajátításának segítése, amely elősegíti a szűkebb és tágabb környezet megismerését és az életkornak megfelelő tapasztalat szerzést
- ✓ Megfelelő élettér kialakítása ezen gyermekek számára, figyelembe véve az önállóságra nevelés elvét
- ✓ A gyermekek fejlődése érdekében a rehabilitáció, rehabilitáció és terápia feladatait beépítjük az

óvodai tevékenységek és mindennapjaink körébe

- ✓ Együtműködés a gyógypedagógusokkal
- ✓ Közösséghez való alkalmazkodás segítése
- ✓ Kommunikáció megalapozása, megindítása
- ✓ Társakkal való együttnevelés támogatása, befogadó környezet megalapozása és fenntartása, egymás kölcsönös megismerésével, megbecsülésével és segítségével
- ✓ Utazó gyógypedagógus biztosítása

11.3 Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

Célunk:

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek hátrányainak csökkentése, felzárkóztatása, esélyegyenlőség megteremtése, közösségbe való integrálása, egymás különbözőségeinek elfogadásával és tiszteletben tartásával.

Feladatunk:

- ✓ differenciált, egyéni bánásmód
- ✓ egyéni képességekhez mért célok és feladatok kitűzése és meghatározása,
- ✓ a fejlesztő pedagógusokkal- szakemberekkel való szoros együttműködés
- ✓ pedagógusi elfogadó attitűd, valamint a gyermekekben érzelmi intelligencia, tolerancia fejlesztése
- ✓ a szakemberek mellett szoros együttműködés a szülőkkel is: támogatás, tanácsadás, prevenció, korrekció
- ✓ a mindennapos tevékenységek differenciált tervezése
- ✓ elfogadó, befogadó, támogató légkör megteremtése

Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. A fejlesztő foglalkoztatás az óvodai nevelés keretében valósul meg, a szakértői vélemény alapján egyéni, mikro csoportos foglalkoztatás keretében.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd,

közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

A tanulási képességeket meghatározó és fejlesztendő pszichikai funkciók a pontos és differenciált vizuális észlelés, szándékos figyelem, kb. 10 perces figyelemkoncentráció, összerendezett, koordinált mozgás, szem - kéz koordináció, a látott - hallott információk összekapcsolásának képessége. A motoros visszaadása, a hallott (auditív) információk pontos észlelése, megkülönböztetése, adott hangok kiemelése, adott hangok helyes egymásutániségének felismerése, hangcsoportok egységbe foglalása, rövid idejű vizuális - verbális memória, vizuális információk téri elrendezése, vizuális információk sorba rendezése. Az adott tárgyak térbeli helyzetének helyes felismerése, megítélése, alak, forma, méret, szín pontos felfogása, összetartozó részek értelmes egészként való észlelése, (Gestalt-látás) megadott formák – színek megtalálása, kiemelése egy képi környezetből figura, háttér észlelése.

A leggyakrabban előforduló kognitív pszichikus funkció zavarok a mozgáskoordináció, a finommozgások zavara, a percepció zavarai. Az artikuláció zavara, a szókincs fejletlensége, a beszédszerveződés, a nyelvi nehézség zavarai. A lateralitás, a saját test, illetve a térérzékelés akadályozottsága, az emlékezet gyengesége.

11.4 Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése, fejlesztése

Aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelhető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség kiemelten tehetséges.

Óvodában tehetség ígéretekről lehet szó. A képességek kibontakoztatása intézményünk fontos feladata, ehhez szükséges, hogy a szülő maximálisan támogassa gyermekét.

A tehetség fogalma, fajtái, a gyermeki tehetség megnyilvánulási lehetőségei a feladat iránti elkötelezettség, kreativitás, átlagot meghaladó speciális és általános képességek.

A tehetséges gyermek kreatív, humoros, eredetiség jellemzi és ötletgazdagság. Pozitív énkép, én erő, magabiztosság, impulzivitás, merészség, kockázatvállalás, önmegvalósítási szándék, önkifejezési akarat, nyitottság valamint az új dolgok iránti fogékonyság és értelmi, szellemi hatékonyság lelhető fel személyiségjegyeiben.

Célunk: A tehetséges gyermekek felismerése, egyéni nyomon követése, nyilvántartása a tehetségek gondozása és fejlesztése.

Feladatunk:

A gyermek komplex személyiség fejlesztése, a gyermek megismerése, tevékenységek során és kétszemélyes kapcsolatban feltárjuk a hiányosságokat, ezzel kedvező lehetőségeket, körülményeket biztosítva, hogy ne gátolják fejlődésében. Teljes személyiség fejlődést segítő elfogadó, légkör kialakítására törekszünk; felismerjük az alulteljesítő gyermekekben a tehetségígéretet, megelőzzük elkallódását. Ismeretei elmélyítésével, lehetőségek biztosításával a tehetségesnek ígérkező gyermek erős oldalának támogatása ugyanakkor személyiségjegyeiben fellelhető gyengeségeinek erősítését szorgalmazzuk, egyensúlyba hozzuk. Fejlesztésüket tevékenység alapú ismeretszerzéssel, sokszínű lehetőségekkel, fejlesztő eszközök biztosításával valamint szabad és szervezett játékkal támogatjuk.

Tartalma:

A gyermek egyéniségének, megismerésének első mérföldköve a családlátogatás és az akkor történő anamnézis felvétele. Ezek betekintést nyújtanak az otthonról hozott értékekről, szokásokról, a már meglévő kompetenciákról.

Ezt követően épül fel a csoportok éves terve, melynek kialakításakor figyelembe vesszük a már meglévő tudásanyagot, egyéni képességeket és ezekre alapozva ismétlünk és bővítjük a gyermekek tudását, készségeit.

A prevencióhoz illetve a tehetség felismeréséhez kiemelten fontos az egyéni nyomon követés, amelyhez Patyi Zoltánné- Óvodás gyermekek fejlődésének nyomon követése című kiadványt használjuk. Az itt kapott eredmények kiértékelésével, lehetőségünk nyílik, hogy differenciáltan egyénre szabott fejlesztési tervet dolgozzunk ki a gyermekek számára.

Elengedhetetlen az óvodapedagógus részvétele a játék- és irányított tevékenységek során, amelyek lehetőséget adnak a gyermekek személyiségének, kompetenciáinak megismerésére.

A tehetségek kibontakoztatása és az esélyteremtés és felzárkóztatás lehetőségei és tárgyi eszközei:

- ✓ mesemondó verseny
- ✓ ovi foci
- ✓ az óvodai jótékonysági bálók bevétele lehetőséget biztosít az éves kirándulások és óvodai programok szervezésére, amely minden gyermek számára ingyenes.
- ✓

Óvodánkban heti egy alkalommal ovi foci edzés biztosított, negyed évente más településeken lehetőség nyílik összemérni tudásukat, több csapattal képviseljük intézményünket. Sokat fejlődött téri tájékozódásuk, a mozgásuk, az önbizalmuk, gondolkodásuk. **Mindezen túl alkalmas tehetséggondozásra és felzárkóztatásra, a hátrányos helyzetű** gyerekek számára külön lehetőség

több területen. Megismerhetnek más településeket, városokat, elutazhatnak a faluból, szocializálódnak. Évente helyi mesemondó verseny szervezünk, amely elsősorban az iskolába készülők programja, azonban egyre több a 4-5 éves, akik lelkesen, örömmel készülnek. Támogatjuk mesemondóinkat, lehetőségük van megyei szinten is képviselni intézményünket.

11.6 A tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek ellátása

A tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, akinek a szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben a 36 nevelési napot meghaladja egészségügyi ellátása és emiatt a legalább napi 4 órai tartamban meghatározott óvodai foglalkozásokon nem tud részt venni. A tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek ellátásának óvodai neveléssel összefüggő vonatkozásai: az óvodai nevelésben történő kötelező részvétel alóli felmentés a szakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján történik, aki az eljárásban szakértőként vesz részt. Az óvodába járási kötelezettség alóli felmentés iránti kérelem a tárgy év április 15. napja után is benyújtható. A tartós gyógykezelésre vonatkozó adatok, továbbá a gyermek speciális köznevelési ellátásához elengedhetetlenül szükséges szakorvosi diagnózis adatai az óvoda és az egészségügyi szakellátó között továbbíthatók (különleges adatok).

- ✓ Az igazgató az 1-es típusú diabéteszsel élő, az óvodával jogviszonyban álló gyermek részére a szülő vagy más törvényes képviselő kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján a jogszabályban foglalt speciális ellátást biztosítja
- ✓ Az igazgató –az ellátás megszervezésével összefüggésben – a pedagógus vagy érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott beosztottja számára előírhatja: a vércukorszint szükség szerinti mérését, szükség esetén orvosi előírás alapján, a szülővel, más törvényes képviselővel, a megadott kapcsolattartási módon egyeztetve, előírt időközönként a szükséges inzulin mennyiségű beadását.
- ✓ Az óvoda alkalmazottjának a speciális ellátásban való részvétele három konjunktív feltételhez kötött: munkaköri és végzettségi minimum feltétel, szakmai továbbképzés sikeres elvégzése; a munkavállaló nyilatkozata a feladat elvállalásáról
- ✓ Intézményünkben jelenleg egy óvodapedagógus rendelkezik Diabmentor végzettséggel.
- ✓ Az igazgató a táplálék allergiában szenvedő, az óvodával jogviszonyban álló gyermek részére a szülő vagy más törvényes képviselő kérelmére, a gyermekkori táplálék allergiában szenvedő gyermek gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján a jogszabályban foglalt speciális ellátást biztosítja,

- ✓ Intézményünkben jelenleg egy óvodapedagógus Elsősegélynyújtási ismeretek- A légutak veszélyeztető állapotok és az anaphylaxia képzésben igazolással.

A táplálék allergiában szenvedő, valamint tartós gyógykezelés alatt álló gyermek óvodai jogviszonya esetén a munkaköri leírás speciális feladatok megjelölésével egészül ki valamint a munkaterv (intézkedési terv), a szervezeti és működési szabályzat (házi orvos, kezelő orvos kapcsolattartás módja, formái). Az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermekek gondozásakor az óvodában az óvoda vezetője a gyermek esetleges rosszulléte esetén Eütv.-vel összhangban álló speciális ellátási eljárás rendet alakít ki. A speciális ellátási eljárás rendet a diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján kell meghatározni.

12. A GYERMEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség előmozdítása akkor valósulhat meg, minden gyermek számára biztosítottá válik emberi méltósághoz való jog. Alapvető feladatunk, hogy minden gyermek hozzájusson minden olyan szolgáltatáshoz, amely biztosítja személyiségük kibontakoztatásának lehetőségét.

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell

- ✓ gyermeki jogok gyakorlása révén
- ✓ a neveléssel összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés során
- ✓ a tehetséges és a képességeihez képest rosszul teljesítő gyermek részére nyújtott segítség alkalmainál
- ✓ a csoportok kialakítása során

12.1 A gyermek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések célja

Az egyéni bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény szellemében a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek oktatási és társadalmi integrációjának támogatása.

Feladatok:

- ✓ minőségi neveléshez való hozzáférés és az integráció biztosítása
- ✓ esélyegyenlőség növelése
- ✓ hátrányok csökkentése
- ✓ egyéni szükségleteknek megfelelő speciális fejlesztés az óvodai fejlesztő program elemeinek megvalósításával

- ✓ Ruha és játék adományok közvetítése intézményen belül
- ✓ A tolerancia, segítőkészség kialakítása, a másság elfogadása
- ✓ A mindennapi élethez szükséges készségek kialakítása
- ✓ Családi életre és egészséges életmódra nevelés
- ✓ A mozgás és a sport sajátos eszközeivel kialakítani az alapvető mozgás - és feladatmegoldó képességet, az egészséget értéknek tekintő gondozásmódot, a szabadidő tartalmas eltöltésének igényét
- ✓ A szülőkkel - a gyermeküket is elhanyagoló családokkal való - együttműködésre készítő kapcsolattartás erősítése

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek:

- ✓ A differenciált egyéni fejlesztés (utazó gyógypedagógus által).
- ✓ Egészséges életmódra nevelés
- ✓ A családok részére életvezetési tanácsok nyújtása
- ✓ A nevelésben a mozgás fontossága, sportolás prioritása.
- ✓ Tehetségígéretes gyermekek gondozása, segítése.
- ✓ Minden gyerek számára ingyenesen biztosítjuk a kirándulásokon való részvételt.
- ✓ Kulturális rendezvények csoportos látogatása.
- ✓ Lehetőség szerint pályázatokon való részvétel.
- ✓ 1-es típusú diabéteszsel élő gyermek speciális ellátásának megszervezése (vércukorszint mérés, inzulin beadás)
- ✓ Az ételallergiával élő gyermekek speciális ellátásának megszervezése

Támogatások:

- ✓ Szülők által felajánlott ruha- és játékadományok közvetítése, továbbítása,
- ✓ Alkalomszerűen adományok gyűjtése.

Az iskolába való átmenet segítése:

- ✓ iskolaválasztás támogatása (szülők tájékoztatás): A gyerekek fejlődésének után követése legalább az általános iskola első évében.
- ✓ Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés. Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel.
- ✓ A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása.

- ✓ Rendszeres (napi, vagy heti) tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, az egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése, a gyerekek alkotásainak megmutatása, elemzése, szülők részvételi lehetőségének biztosítása a foglalkozásokon. (Nyílt nap a csoportban, óvodában)
- ✓ Egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése, a család erőforrásainak feltárása.
- ✓ Szülői közösségek (SZSZ) kialakítása, rendezvények szervezése
- ✓ TÉR eredményessége:
  - célok, feladatok megvalósítása
  - hiányzás csökkenése, iskolakezdés megfelelő időben,
  - az éves igazgatói beszámoló

Az óvodapedagógus feladatai

A hátránnyal küzdő gyermek számára speciális

- ✓ személyiségfejlesztő
- ✓ tehetséggondozó
- ✓ felzárkóztató

Az integrációs óvodai fejlesztő programunk tartalma kiterjed az óvodai nevelés mindazon területeire, amelyek jelentőséggel bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítése érdekében. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek érdekében integrációs programunk tartalmi elemeit tudatosan és mérhető eredményességgel állítjuk a nevelés folyamatába.

A gyermek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések területei:

Szervezési feladatok

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása

- ✓ Családok felkutatása, megkeresése, kapcsolat a családdal, teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítás
- ✓ Nyitott programok a leendő óvodásoknak
- ✓ Együttműködés a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal, Védőnővel, szakemberekkel
- ✓ Az integrációt elősegítő csoportalakítás
- ✓ A gyermekek arányos elosztásának figyelemmel kísérése, a nyilatkozók számának függvényében
- ✓ Minden 3 éves gyermek felvételének biztosítása a gyermekek fejlődésének érdekében

Az igazolatlan hiányzások minimalizálása érdekében a hiányzások indokának azonnali feltárása, családlátogatások, szakemberek bevonásával családsegítő és gyámügy értesítése.

A napi nyilvántartásban az igazolások nyomon követése

- A jelzőrendszer hatékony működtetése
- A szülők bevonása napi kapcsolat kialakítása
- Fogadóórán, egyéni beszélgetés alkalmával a meggyőzés módszerének alkalmazása

13. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK

Az óvodai nevelés az egészséget, mint alapvető értéket állítja minőségfejlesztő programjába, integráló tevékenységeiben biztosítja az esélyegyenlőséget, fejleszti és korrigálja életmódbeli képességeit. Az egészség testi, lelki, társkapcsolati jellemzője megbonthatatlanul egybefonódik a személyiségfejlesztés feladatával, azaz: annak védelme, fejlesztése nem önálló nevelési feladat. Az egészség- és környezeti nevelés akkor hatékony, ha teljes körű.

Teljes körű, ha áthatja az óvodai élet egészét:

- ✓ Az egészségfejlesztés és a környezeti nevelés kialakításában valamennyi pedagógusnak és a pedagógia munkát segítő dolgozónak kiemelt a felelőssége és a kötelessége
- ✓ Az egészségnevelési és környezeti nevelés a gyermek nyitottságára építve segíti a szűkebb és tágabb környezetének megismerését
- ✓ Prioritást élvez az egészséges életmód, a testápolás, étkezés, öltözködés, pihenés, betegségmegelőzés az egészségmegőrzés szokásainak alakítása és a nemzeti identitástudat, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és a családhoz való kötődés megalapozását
- ✓ Az egészségfejlesztés és a környezeti nevelés felvilágosítással, a munka – és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával történik.
- ✓ A tevékenységek megtervezésében, megvalósításában és értékelésében aktívan szerepet vállalnak a szülők, a civil szervezetek, valamint az óvoda társadalmi környezetéhez tartozó szervezetek, intézmények.

Az egészségnevelési és környezeti nevelés elvei:

- ✓ rácsodálkozás a természeti és társadalmi értékekre
- ✓ rendszerszemléletre nevelés
- ✓ fenntarthatóságra nevelés, az elvekkel való azonosulás elsegítése

- ✓ érzelmi és értelmi környezeti nevelés
- ✓ optimista életszemlélet kialakítása
- ✓ tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
- ✓ tolerancia és segítő életmód kialakítása
- ✓ a kísérletezésre, és felfedezésre törekvés

Az egészségnevelési és környezeti nevelés célja:

Az egészségnevelési és környezeti nevelés célja, az egészséges életvitel igényének alakítása a gyermekek teljes körű egészségfejlesztésének - lelki, testi, értelmi, érzelmi és akarati tulajdonságaiknak - biztonságban és egészséges környezetben.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ✓ Az egészséget támogató, biztonságos, esztétikus környezet kialakítása és védelme.
- ✓ Környezettudatos magatartásformák fejlesztése.
- ✓ A helyes napirend és életrend kialakítására nevelés.
- ✓ Alapvető higiéniai normák megismertetése és betartására szoktatás.
- ✓ Ökológiailag fenntartható, egészséges élő és élettelen környezet kialakításának fejlesztése.
- ✓ Annak tudatosítása, hogy az egészségvédelem fontos és tenni kell érte.
- ✓ A gyermekek megismertetése a konfliktuskezelés, együttműködési készség, döntési képesség, érzelmi, indulati állapot, kapcsolati zavarok kezelésének, fejlesztésének lehetőségeivel, a kapcsolatteremtő és a drámajáték eszközeivel.
- ✓ Az anyag- és energiatakarékos óvodaiüzemeltetés és a pedagógusok példamutatása
- ✓ A szelektív hulladékgyűjtésben a gyermekek folyamatos, tevékeny és következetes bekapcsolása.

Az egészségnevelés és környezeti nevelés tartalma:

- ✓ az egészséges táplálkozás,
- ✓ a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- ✓ a testi és lelki egészség fejlesztése (beszélgetések, hit- élet biztosítása, ovi- foci)
- ✓ a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- ✓ a bántalmazás és óvodai erőszak megelőzése,
- ✓ a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,

- ✓ a személyi higiéné
- ✓ a környezettudatos magatartás és viselkedés szokás és normarendszerének kialakítására terjednek ki

Az egészségnevelési program megtervezése, értékelése:

Az óvoda teljes egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordinált, nyomon követhető, mérhető és értékelhető módon tervezzük meg, beépítve a pedagógiai program valamennyi területébe. A program megvalósítását az garantálja, ha

- ✓ céljaiban konkrét, reális
- ✓ az életkori sajátosságokat figyelembe veszi
- ✓ a nevelőtestület és a segítő kapcsolatok szakemberei által elfogadott
- ✓ megvalósítási lépéseiben figyelembe veszi az adott lehetőségeket
- ✓ a feladatokat tagoltan rögzíti
- ✓ tartalmazza a módszertani elemeket
- ✓ valamint kijelöli a határidőket és megnevezi a felelősöket.
- ✓ program terveinket a SZSZ tagok és a fenntartó jóváhagyásával határozzuk meg

Módszerek, eszközök, az egészségnevelési és környezeti programok megvalósításához

- ✓ nevelőtestületi értekezlet
- ✓ továbbképzés
- ✓ környezetvédelmi tevékenység
- ✓ szűrővizsgálatok
- ✓ kirándulások, szabadidős programok,

Az egészségfejlesztési és környezeti nevelési programot a nevelőtestület készítette el.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Viszneki Óvoda és Konyha Pedagógiai Programját a nevelőtestület megvitatta, a törvénymódosításból eredő változtatásokat elvégezte.

Jelen Pedagógiai Programot az intézmény igazgatójának előterjesztése után a **nevelőtestület** 2024. augusztus 30-án 100 %-ban **elfogadta**.

Visznek, 2024. augusztus 30.

.....
Nevelőtestület nevében

.....
Igazgató

Visznek, 2024. augusztus 30.

.....
Fenntartó

Módosítás előírásai

- ✓ Törvényi változás
- ✓ Feladatváltozás esetén
- ✓ A nevelőtestület 2/3-os többségi kezdeményezése alapján, a nevelőtestület dönt amódosítás elfogadásáról.
- ✓ Írásbeli előterjesztés Nevelőtestületnek, óvoda vezetőségnek.

Nyilvánosságra hozatala: A fenntartó és partnereink által megtekinthető a igazgatói irodában valamint Visznek Község honlapján.

Nyilvánosság - a Pedagógiai Programot a nevelési oktatási intézmény honlapján, annak hiányában a helyben szokásos módon nyilvánosságra kell hozni. - a KIR-ben meg kell jeleníteni. (közzétételi lista)

A Pedagógiai Program a Fenntartó által jóváhagyott Nevelési Programhoz képest a Fenntartóra többletkötelezettséget nem tartalmaz.

NEVELŐTESTÜLETI HATÁROZAT

A törvényi előírásoknak megfelelően a helyi nevelési programot a Viszneki Óvoda és Konyha nevelőtestülete felülvizsgálta. A módosított programot a nevelőtestület jelenlevő négy fő tagja közül 4 fő óvodapedagógus 100%-os arányban elfogadta.

A nevelési program érvényessége ideje: 2024.09.01.-2029.08.31.

A helyi nevelési programunk módosításának lehetséges okai:

- ✓ A nevelőtestület más program bevezetéséről dönt.
- ✓ Jogszabályok, rendeletek módosulása esetén.

A program módosításának előírásai:

- ✓ A nevelőtestület 2/3 többségi szavazata alapján

Név	Beosztás	Aláírás
Jakus-Deme Dóra	igazgató	
Kisné Petró Melinda	óvodapedagógus	
Soós Jánosné	óvodapedagógus	
Jakus Boglárka	óvodapedagógus	

Visznek, 2024.08.30.

FELHASZNÁLT IRODALOM:

- Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja 363/2012. (XII.17.) korm. rendelet
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.)
- Viszneki Óvoda és Konyha Pedagógiai Programja (2018.)
- Viszneki Óvoda és Konyha Szervezeti és Működési Szabályzata (2024.)
- Viszneki Óvoda Házirendje (2024.)
- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- Lukács Józsefné-Ferencz Éva: Játékos tavaszi mesés torna az óvodai élet mindennapjaira 2018
- Lukács Józsefné-Ferencz Éva: Játékos őszi mesés torna az óvodai élet mindennapjaira 2018
- Lukács Józsefné-Ferencz Éva: Játékos téli mesés torna az óvodai élet mindennapjaira 2018
- Bozsik Rozália Luca: Gyermekirodalmi Tallózó Szöveggyűjtemény Novum Kiadó, 2012
- Forrai Katalin: Ének az óvodában Editio Musica Budapest 2000.
- Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában Zenemű Kiadó Budapest, 1982
- Mester Györgyi: Évszakok meséi Sprint Kiadó 2020
- Kolozsvári Anna: Mesés zenei nevelés Novum Kiadó 2022
- Pap Jánosné- Rostási Nikolett: Új mesék, új ötletek Novum Kiadó 2022
- Domján Zsófia: Fülelős kalandok I. II. III. Novum Kiadó
- Patyi Zoltánné: Óvodás gyermekek fejlődésének nyomon követése Sprint kiadó, 2014